

CONSILIUL AUDIOVIZUALULUI AL REPUBLICII MOLDOVA

DECIZIA nr. 372

din 17 noiembrie 2023

Cu privire la reflectarea alegerilor locale generale din turul II (perioada monitorizată 06-12 noiembrie 2023)

Prin Decizia nr. 335 din 20.10.2023, Consiliul Audiovizualului (în continuare – CA) a solicitat inițierea controlului cu privire la respectarea prevederilor art. 13 din Codul serviciilor media audiovizuale al Republicii Moldova nr. 174/2018 (în continuare – CA), în cadrul principalului program de știri în orele de maximă audiență de seară și/sau emisiuni de informare electorală, precum și ale art. 89 și 90 din Codul electoral nr. 325/2022, de către serviciile media audiovizuale de televiziune incluse în lista „must carry” și de către furnizorii de servicii media de televiziune naționale generaliste sau de știri, care au declarat că vor reflecta alegerile locale generale din 05 noiembrie 2023, începând cu 23 octombrie 2023.

În cadrul controlului s-a decis monitorizarea principalului buletin de știri al zilei și a programelor de informare electorală din prime-time-ul de seară, pentru perioada 06-12 noiembrie 2023.

În cazul serviciilor media audiovizuale „R Live TV” și „Canal Regional”, care au declarat că nu vor difuza buletine de știri, Direcția control servicii media audiovizuale a selectat alte programe audiovizuale conform declarației.

Astfel, în conformitate cu prevederile art. 75 alin. (4) lit. a) și art. 83 alin. (3) lit. a) din CSMA, art. 90 alin. (15) și (16) din Codul electoral, CA a efectuat controlul serviciilor media audiovizuale de televiziune: „Moldova 1”, „Cinema 1”, „Jurnal TV”, „Exclusiv TV”, „TVR Moldova”, „PRO TV Chișinău”, „Vocea Basarabiei TV”, „TV8”, „R Live TV”, „TVC 21”, „Găgăuzia TV”, „Canal Regional” și „N4” la capitolul respectării prevederilor art. 13 din CSMA și ale art. 89 și 90 din Codul electoral, în baza înregistrărilor captate de la un operator IPTV (Moldtelecom) stocate pe serverul CA.

Perioada supusă controlului: 06-12 noiembrie 2023.

1. „Moldova 1”

I. TURUL II AL ALEGERILOR LOCALE GENERALE DIN 19 NOIEMBRIE 2023

În perioada 06-12 noiembrie 2023, serviciul media audiovizual public de televiziune „Moldova-1”, în buletinele de știri de la ora 21:00 (limba de difuzare: română), a difuzat 18 știri cu caracter politic, social și electoral, în cadrul cărora au fost reflectați 13 subiecți politici/electorali și 8 concurenți electorali. De asemenea, a fost mediatizată și activitatea Comisiei Electorale Centrale.

Volumul total de timp acordat subiecților politici/electorali a constituit 11 min. 02 sec., dintre care de cea mai mare pondere de reflectare a beneficiat PAS – 19,8% (02 min. 11 sec.), urmat de MAN – 19,2% (02 min. 07 sec.) și PCRM – 18,7% (02 min. 04 sec.), iar cea mai mică mediatizare a avut-o PS – cu 0,5% (03 sec.).

Conotația reflectării majorității subiecților politici/electorali a fost într-o tonalitate neutră.

PAS, MAN, PSRM și PPDA au fost reflectați și pozitiv datorită mesajelor de mulțumire, după anunțarea rezultatelor alegerilor locale generale din 05 noiembrie 2023.

PR și APL Ocnîța au fost reflectați și negativ din cauza tentativei de corupere a primarului din Ocnîța de către Irina Lozovan și soțului acesteia, care este și consilier raional la Ocnîța, fiind implicați în finanțarea ilegală a Partidului Renaștere.

Prezența negativă a PCRM s-a datorat nerespectării de către Diana Caraman (PCRM) a regulamentului serviciului media audiovizual public de televiziune „Moldova-1” privind desfășurarea dezbaterilor. În acest sens, membra CA, Larisa Turea, a declarat: „Diana Caraman a fost cea care nu

și-a respectat alegătorii, pentru că condițiile erau deja expuse și în principiu nu îi păsa cum va fi înțeleasă sau nu”.

PAS, MAN, PSRM și PPDA s-au bucurat de intervenții directe și indirecte, iar ceilalți subiecți a avut doar apariții indirecte.

În perioada de raport, serviciul media audiovizual public de televiziune „Moldova-1” a reflectat activitatea a 8 concurenți electorali.

Volumul total de timp acordat concurenților electorali a constituit 01 min. 13 sec., iar de cea mai mare pondere de reflectare au beneficiat O. Sanduleac (PSRM) și C. Cojocari (LOC) – cu 17,8% (13 sec.), urmați de D. Ternovschi (PAS) și V. Vrabie (CI) – cu 16,4% (12 sec.). Cea mai mică cotă mediatizare a avut-o M. Moroșan (PSRM) – cu 4,1% (03 sec.).

Toți concurenții electorali au fost reflectați neutru.

Raportul gender arată că cota bărbaților este de 74,6% (06 min. 37 sec.), iar cota femeilor – de 25,4% (02 min. 15 sec.).

În perioada 06-12 noiembrie 2023, serviciul media audiovizual public de televiziune „Moldova-1” a asigurat accesibilitatea persoanelor cu deficiențe de auz și văz prin titrare sincron a buletinelor de știri de la ora 21:00.

II. RESPECTAREA LEGISLAȚIEI ELECTORALE

Pe data de 06 noiembrie 2023, în principalul program de știri, serviciul media audiovizual public „Moldova-1” a difuzat 10 subiecte electorale: „Ceban a câștigat din prima”, „Ceban a făcut primele declarații”, „Au mulțumit alegători”, „Au votat pentru Europa”, „Rezultate preliminare”, „Și-au ales primarii”, „Profilul alegătorilor”, „Încălcări la alegeri”, „Alegerile au fost transparente” și „50 de euro pentru vot” și un subiect din 07 noiembrie 2023: „Corșicova scoasă din electorală”, care nu au fost încadrate în rubrici sau grupaje informative evidențiate prin semnale acustice și vizuale unice. Totodată, este de menționat că, începând cu data de 08 noiembrie 2023, subiectele electorale au fost incluse în rubrica „Electorală 2023”.

De specificat că, potrivit **pct. 38** din Regulamentul privind reflectarea alegerilor de către instituțiile mass-media, aprobat prin Hotărârea CEC nr. 1137 din 28.07.2023: „În programele de știri și actualități, subiectele cu caracter electoral sunt incluse la rubrica specială „Electorală”, evidențiată prin semnale acustice sau vizuale unice la început și la final”.

Prin urmare, sunt relevante prevederile **art. 90 alin. (1) din Codul electoral**, care stipulează: „În perioada electorală, programele audiovizuale cu caracter electoral și materialele scrise care vizează, într-un fel sau altul, grupurile de inițiativă, concurenții electorali (candidații în alegeri) și participanții la referendum sunt difuzate/publicate cu respectarea Regulamentului privind reflectarea alegerilor de către instituțiile mass-media, aprobat de Comisia Electorală Centrală.”

În perioada monitorizată, serviciul media audiovizual „Moldova-1” a difuzat programul audiovizual „În context”. Rezultatele au atestat următoarele:

Serviciul media:	„Moldova-1”
Programul:	„În context”, ediție specială
Data difuzării:	06 noiembrie 2023
Ora difuzării:	19:00
Durata programului:	37 min. 37 sec.
Moderatorul programului	Radu Osipov
Invitații programului	Nicolae Negru, editorialistul Ziarului Național și Alexandru Berlinschi, secretarul Comisiei Electorale Centrale.
Subiectele abordate:	Alegerile locale generale, rezultatele, câștigul lui Ion Ceban, tentative de fraudă etc.
Comentarii:	În cadrul programul invitații au discutat despre organizarea și desfășurarea alegerilor locale generale din 05 noiembrie 2023, în contextul războiului Rusiei împotriva Ucrainei. Alexandru Berlinschi a prezentat constatările Comisiei Electorale Centrale referitoare la alegeri repetate, rezultatele observatorilor internaționali, încercări de fraudare a alegerilor, atacul asupra sistemului informațional, planificarea îmbunătățirilor procesului electoral. Nicolae Negru s-a referit la retragerea din cursa electorală a Partidului „Șansă”,

	preferințele ideologice și geopolitice ale alegătorilor, rezultatele partidelor pro-europene, reacția Federației Ruse la rezultatele alegerilor locale.
Concluzii:	Nu s-au atestat derogări de la art. 90 alin. (2) din Codul electoral.

III. ASIGURAREA INFORMĂRII CORECTE

În perioada de raport, „Moldova-1” a difuzat subiecte fără a indica sursa de proveniență a înregistrărilor:

- 06.11.2023: „Războiul Israel-Hamas” (21:18:49), „Zelenski: despre război și pace” (21:22:42), „Odesa bombardată din nou” (21:24:42) și „Italia, sub ape” (21:25:23);
- 07.11.2023: „Moldovenii vor fi evacuați” (21:16:49), „O lună de război Israel-Hamas” (21:17:24), „Se zdruncină scaunul lui Șor” (21:22:26) și „Un cadou fatal” (21:23:43);
- 08.11.2023: „Distruge rețeaua de tuneluri” (21:26:46), „Consecințele războiului” (21:30:01) și „Au sărbătorit ziua eliberării” (21:37:46);
- 09.11.2023: „Război Israel-Hamas” (21:12:45), „Atacuri mai intense” (21:16:23) „Rute alternative pentru export” (21:19:05) și „Ungaria se opune” (21:21:40);
- 10.11.2023: „Luptele nu contenesc” (21:19:09) și „Inundații în Franța” (21:22:46);
- 11.11.2023: „Spitalele din Gaza, în colaps” (21:02:34), „Accident feroviar în Rusia” (21:22:31), „Vulcanul Etna a erupt din nou” (21:23:39) și „Europa, sub ape” (21:24:44);
- 12.11.2023: „Războiul Israel-Hamas” (21:01:11), „Mărturii tulburătoare” (21:05:30) și „Începe sezonul balurilor” (21:31:26).

În acest sens, sunt relevante prevederile **art. 13 alin. (5) lit. e) din CSMA**: „În programele audiovizuale de știri și de dezbateri trebuie să fie respectate următoarele reguli: e) în cazul prezentării înregistrărilor provenite din alte surse decât cele ale redacției, să se precizeze acest lucru.”

Serviciul media audiovizual public de televiziune „Moldova-1” a difuzat subiecte fără a indica mențiunea „Arhiva”:

- 07.11.2023: „Se zdruncină scaunul lui Șor” (21:21:08);
- 09.11.2023: „Șor a părăsit Israel” (21:02:46);
- 10.11.2023: „Manole, din nou șef” (21:09:00);
- 11.11.2023: „Șor a revenit în Israel” (21:08:08).

Prin urmare, sunt relevante prevederile **art. 13 alin. (14) din CSMA**: „Difuzarea unor imagini și/sau înregistrări sonore de arhivă trebuie să fie însoțită de datarea acestora ori de mențiunea „Arhiva”.”

Totodată, este de specificat că prin Decizia nr. 353 din 03.11.2023, CA a sancționat cu avertizări publice Instituția Publică Compania „Teleradio-Moldova”, fondatoarea serviciului media audiovizual public de televiziune „Moldova-1”, pentru încălcarea prevederilor art. 13 alin. (5) lit. e) și alin. (14) din CSMA, în conformitate cu art. 84 alin. (3) lit. a) din CSMA.

2. „Cinema 1”

I. TURUL II AL ALEGERILOR LOCALE GENERALE DIN 19 NOIEMBRIE 2023

În perioada 06-12 noiembrie 2023, serviciul media audiovizual de televiziune „Cinema 1”, în buletinele de știri de la ora 23:00 (limba de difuzare: română), a difuzat 12 știri cu caracter politic, social și electoral, în cadrul cărora au fost reflectați 10 subiecți politici/electorali. De asemenea, a fost mediatizată și activitatea Comisiei Electorale Centrale.

Volumul total de timp acordat celor 10 subiecți politici/electorali a constituit 19 min. 53 sec., dintre care de cea mai mare pondere de reflectare a beneficiat PAS cu 48,3% (09 min. 14 sec.), urmat de MAN cu 17,9% (03 min. 25 sec.), iar cea mai mică mediatizare au avut-o PPDA, PR, PSRM și PPPN – 2% (23 sec.).

Conotația reflectării subiecților politici/electorali a fost într-o tonalitate neutră.

PAS, MAN și PDCM au fost reflectați și negativ. Motivul reflectării negative a PAS constă în faptul că liderul PLDM l-a acuzat de fraudarea alegerilor, iar liderul PDCM a declarat că în APL-uri s-au terminat banii și ei nu pot achita salarii, iar rectificările bugetului au fost făcute pentru a aloca bani miniștrilor PAS și „ipocriții PAS” din teritoriu dau vină pe conducătorii APL. Reflectarea negativă a PDCM este determinată de acuzațiile aduse de către Radu Marian liderului PDCM. Acesta este acuzat de minciună, totodată este menționat pericolul pe care-l prezintă PDCM pentru politica moldovenească.

MAN a fost reflectat negativ din cauza declarațiilor lui Igor Grosu, care-l numește „primarul pro-Kremlin” și avertizează că va fi cu ochii pe orice hoție, pusă la cale de acesta. MAN a fost reflectat și pozitiv, datorită promisiunilor făcute după anunțarea rezultatelor alegerilor. În mod pozitiv a fost reflectat și PAS. Conotațiile pozitive au fost acordate în contextul subiectelor privind prioritățile stabilite după alegerile locale generale din 05 noiembrie 2023.

PAS, MAN, PLDM și BECS au beneficiat atât de intervenții directe, cât și indirecte, iar ceilalți subiecți – doar de intervenții indirecte.

Cota bărbaților este de 92,8% (09 min. 53 sec.), iar cea a femeilor – de 7,2% (46 sec.).

Serviciul media audiovizual de televiziune „Cinema 1” a asigurat accesibilitatea persoanelor cu deficiențe de auz și văz prin titrare sincron a buletinelor de știri de la ora 19:00.

II. RESPECTAREA LEGISLAȚIEI ELECTORALE

În perioada de raport, serviciul media audiovizual de televiziune „Cinema 1” nu a comis abateri de la prevederile art. 89 și 90 din Codul electoral.

III. ASIGURAREA INFORMĂRII CORECTE

În perioada de control, în cadrul buletinelor informative nu au fost atestate abateri de la prevederile art. 13 din CSMA.

Cu referire la programele de informare electorală, este de precizat că, potrivit Declarației privind politica editorială pentru reflectarea alegerilor, serviciul media audiovizual „Cinema 1” nu a indicat emisiuni de informare electorală.

3. „Jurnal TV”

I. TURUL II AL ALEGERILOR LOCALE GENERALE DIN 19 NOIEMBRIE 2023

În perioada 06-12 noiembrie 2023, serviciul media audiovizual de televiziune „Jurnal TV”, în buletinele de știri de la ora 19:00 (limba de difuzare: română), a difuzat 11 subiecte cu caracter politic și electoral, în cadrul cărora au fost reflectați 15 subiecți politici/electorali și 3 concurenți electorali care vor participa în turul II de scrutin.

Volumul total de timp acordat subiecților politici/electorali a fost de 19 min 25 sec. De cea mai mare pondere de reflectare a beneficiat PSRM – 34,3% (06 min. 40 sec.), urmat de PAS, APL Chișinău și CI care au avut o prezență mai mică de 03 minute, iar ceilalți subiecți politici/electorali au acumulat mai puțin timp.

Conotația reflectării subiecților politici/electorali a fost într-o tonalitate, în general neutră. PSRM, PAS, APL Chișinău, PR au fost mediatizați și în context negativ, iar MAN fiind reflectat și pozitiv și negativ.

Subiecții politici/electorali au fost reflectați prin intervenții indirecte, dar PSRM, PAS, APL Chișinău, MAN și PPDA au fost mediatizați și prin apariții directe.

În perioada de raport, „Jurnal TV” a reflectat 2 concurenți electorali la funcția de primar al mun. Bălți și unul la funcția de primar al orașului Cricova.

Volumul total de timp acordat concurenților electorali a fost de 45 sec. V. Guțan (CI) a beneficiat de o pondere de reflectare de 62,2% (28 sec.), urmat de A. Petcov (PPP) cu 26,7% (12 sec.) și M. Moroșan (PSRM) cu 11,1% (05 sec.).

Concurenții electorali au fost reflectați doar prin intervenții indirecte.

Raportul gender atestă că cota bărbaților este de 89,0% (11 min. 58 sec.), iar cea a femeilor – de 11,0% (01 min. 29 sec.).

Serviciul media audiovizual de televiziune „Jurnal TV” a asigurat accesibilitatea persoanelor cu deficiențe de auz și vâz a buletinelor de știri de la ora 17:00.

II. RESPECTAREA LEGISLAȚIEI ELECTORALE

În perioada de raport, serviciul media audiovizual de televiziune „Jurnal TV” a omis includerea subiectelor „Ceban, învingător din primul tur” și „Arina Corșicova, exclusă din cursă” în rubrica specială „Electorală 2023”, difuzate în programele informative.

Astfel, sunt relevante prevederile pct. 38 din Regulamentul privind reflectarea alegerilor de către instituțiile mass-media, care stipulează: „În programele de știri și actualități, subiectele cu caracter electoral sunt incluse la rubrica specială „Electorală”, evidențiată prin semnale acustice sau vizuale unice la început și la final”.

Prin urmare, sunt relevante dispozițiile **art. 90 alin. (1) din Codul electoral**, care prevede: „În perioada electorală, programele audiovizuale cu caracter electoral și materialele scrise care vizează, într-un fel sau altul, grupurile de inițiativă, concurenții electorali (candidații în alegeri) și participanții la referendum sunt difuzate/publicate cu respectarea Regulamentului privind reflectarea alegerilor de către instituțiile mass-media, aprobat de Comisia Electorală Centrală”.

Totodată, în perioada de raport serviciul media audiovizual „Jurnal TV” a difuzat programele audiovizuale „Ora expertizei”, „Secretele puterii” și „Tpuzzep” în cadrul cărora au fost abordate subiecte cu conținut electoral și despre concurenți electorali. În Declarația privind reflectarea alegerilor locale furnizorul de servicii media ÎCS „Reforma ART” SRL nu a indicat aceste programe, fapt care contravine prevederilor art. 90 alin. (2) din Codul electoral, potrivit cărora: „În serviciile media audiovizuale, grupurile de inițiativă, concurenții electorali (candidații în alegeri), participanții la referendum, reprezentanții și persoanele de încredere ale acestora nu pot avea intervenții directe sau indirecte și nu pot fi vizați de terți în alte programe audiovizuale decât cele cu caracter electoral, stabilite expres în declarațiile politicilor editoriale ale furnizorilor de servicii media”.

În urma controlului, s-a atestat că au fost difuzate următoarele programe audiovizuale:

Programul:	„Ora expertizei”
Data difuzării:	06 noiembrie 2023
Ora difuzării:	20:00
Durata program:	01 oră 04 min. 09 sec.
Invitații programului:	Deputat PAS, Dorian Istrati; Candidatul la funcția de primar al com. Pepeni, Sîngerei pentru scrutinul din turul II din partea PP CUB, Oleg Cernei; Fost consilier PL, Ion Cebanu; Expert economic, Veaceslav Ioniță; Fost candidat la funcția de primar al Chișinăului din partea PNL, Roman Mihăeș; Prin intervenție online, fost consilier raional Orhei, Sergiu Aga.
Subiectele abordate:	Titlurile subiectelor abordate: „Învingătorii și perdanții alegerilor”, „Cine merge în turul II al alegerilor”, „Reproșuri postelectorale”, „Asistăm la revanșa forțelor pro-ruse?”, „Scamatoria electorală coordonată de Șor”, „Oligarhii au sărit cu bani în alegeri” și „Alegerile vin și trec, problemele rămân”.
Comentarii:	În cadrul programului fiind prezent concurentul electoral, Oleg Cernei, care este candidatul la funcția de primar al com. Pepeni, Sîngerei pentru scrutinul din turul II din partea PP CUB și care a vorbit despre desfășurarea campaniei electorale și despre prioritățile care și le propune: „Eu îmi propun , în cazul când voi câștiga, dar eu sunt sigur că voi câștiga funcția de primar al comunei

	<p><i>Pepeni, împreună cu Primăria Bălășești o să demarăm primul proiect pilot de amalgamare benevolă</i>”, se consideră abordarea unui subiect cu conținut electoral.</p> <p>Totodată, pe parcursul ediției s-a mai pus în discuție subiectul privind participarea concurenților electorali Alexandr Petcov de la Partidul Politic Partidul Nostru și Arina Corșicova, candidat independent pentru scrutinul din turul II în municipiul Bălți.</p>
--	---

Programul:	„ <i>Труззеп</i> ”
Data difuzării:	07 noiembrie 2023
Ora difuzării:	20:00
Durata program:	01 oră 07 min. 47 sec.
Moderatorii programului:	Alexei Tulbure și Victor Ciobanu
Subiectele abordate:	Titlurile subiectelor abordate: „ <i>Результаты местных выборов</i> ”, „ <i>Матрешки Шора</i> ”, „ <i>Коршикову сняли со второго тура</i> ” și „ <i>Война зашла в тупик</i> ”.
Comentarii:	În debutul programului discuțiile s-au axat pe rezultatele alegerilor din 05 noiembrie 2023. S-a prezentat un reportaj în care au fost numiți cei care vor participa în turul II de scrutin. În a doua parte a programului s-a vorbit despre faptul că Arina Corșicova, candidat independent la funcția de primar pentru orașul Bălți în turul II, a fost scoasă din cursa electorală, dar a rămas candidatul din partea PPPN, Alexandr Petcov care posibil să se duezeze cu Maxim Moroșan de la PSRM. Totodată, Alexei Tulbure mai menționează că la Nisporeni pentru turul II va participa un candidat tânăr care are toate șansele de a câștiga având-ul ca contracandidat pe Vasile Bîtea de la PSDE.

Programul:	„ <i>Secretele puterii</i> ”
Data difuzării:	08 noiembrie 2023
Ora difuzării:	20:00
Durata program:	01 oră 07 min. 40 sec.
Invitații programului:	Sergiu Tofilat, expert în energetică și vice-președintele Partidului Politic Partidul Schimbării; Alexandru Slusari, fost deputat; Radu Marian, deputat PAS.
Subiectele abordate:	Titlurile subiectelor abordate: „ <i>UE arată deschidere totală Republicii Moldova</i> ”, „ <i>Șor, noua miză a Kremlinului</i> ”, „ <i>Întâlnire de taină la Moscova</i> ”, „ <i>Rețeaua oligarhică, reuniune la Moscova</i> ”, „ <i>UE recomandă începerea negocierilor</i> ”, „ <i>Exclusiv: Șor a părăsit țara sfântă</i> ” și „ <i>Oferta de preț redus la gaze de la „EGET”</i> ”.
Comentarii:	Pe parcursul ediției s-a mai abordat subiectul privind alegerile din 05 noiembrie 2023, precizându-se că Arina Corșicova, candidat independent la funcția de primar de Bălți a fost scoasă din cursa electorală și au rămas să se duezeze pentru funcția de edil al municipiului Bălți, Alexandr Petcov de la PPPN cu socialistul Maxim Moroșan. Moderator: „ <i>Numărul doi a lui Șor și a grupărilor criminale de la Bălți, Corșicova a fost exclusă, asta înseamnă, domnule Slusari, că acolo se vor duela Petcov cu și acest Moroșan, înaintat de PSRM, dar în spatele căruia de fapt ar sta gruparea criminală a lui Caramalac. Dacă Moroșan vrea să dezmintă, este numărul pe ecran și îl rugăm să telefoneze.</i> ”
Concluzii:	Ca urmare a efectuării controlului este de menționat că, potrivit prevederilor art. 90 alin. (2) din Codul electoral. Conform declarației privind politica editorială pentru reflectarea alegerilor locale din 05 noiembrie 2023, depusă de serviciul media audiovizual de televiziune „Jurnal TV” și aprobată de CA prin Decizia nr. 269 din 08.09.2023, la pct. 3 serviciul media s-a angajat să difuzeze în această perioadă trei tipuri de programe audiovizuale cu caracter electoral: „ <i>a) Programe cu conținut electoral evidențiate prin semnale acustice și vizuale în principalul buletin de știri al zilei (Jurnalul orei 19 (RO) și știrile de limba rusă de la ora 21:30), în zilele de luni-vineri; b) Dezbateri electorale, organizate în condițiile de mai jos; c) Programe de publicitate electorală, difuzate pe măsura contractării, în aceleași intervale orare, în orele de maximă audiență</i> ”.
	Astfel, programele audiovizuale „ <i>Ora expertizei</i> ”, „ <i>Труззеп</i> ”, „ <i>Secretele Puterii</i> ” nu au fost incluse în Declarație.
	Prin urmare, concurenții electorali nu pot avea intervenții directe sau indirecte și nu pot fi vizați de terți în alte programe audiovizuale, decât cele cu caracter electoral, stabilite expres în declarația privind politica editorială a furnizorului de servicii media ÎCS „REFORMA ART” SRL.
	Astfel, sunt relevante prevederile art. 90 alin. (2) din Codul electoral .

Programul:	„ <i>Cabinetul din umbră</i> ”
Data difuzării:	09 noiembrie 2023
Ora difuzării:	22:09:20
Durata program:	01 oră 05 min. 35 sec.
Invitații programului:	Publicistul, Vitalie Ciobanu; Șeful cabinetului președintelui Republicii Moldova, Adrian Băluțel; Prin intervenție online, directorul executiv Institutul pentru Inițiative Strategice (IPIS), Vadim Pistrinciu.
Subiectele abordate:	Titlurile subiectelor abordate: „ <i>Undă verde începerii negocierilor cu UE</i> ”, „ <i>Restanțele Republicii Moldova</i> ”, „ <i>Eliminarea curenților din Justiție</i> ”, „ <i>Aliații externi și interni ai integrării</i> ”, „ <i>Rusia reacționează cu amenințări</i> ” și „ <i>Un angajament față de calea integrării</i> ”.
Comentarii:	Programul menționat nu a conținut subiecte cu caracter electoral.
Concluzii:	Ca urmare a controlului nu s-a atestat încălcarea prevederilor art. 90 alin. (2) din Codul electoral .

Este de menționat că prin Decizia nr. 353 din 03.11.2023, CA a sancționat cu amendă în mărime de 15 000 de lei ÎCS „REFORMA ART” SRL, fondatoarea serviciului media audiovizual de televiziune „Jurnal TV”, pentru încălcarea repetată a prevederilor art. 90 alin. (2) din Codul electoral.

Totodată, este de menționat că prin Decizia nr. 360 din 10.11.2023, CA a sancționat cu amendă în mărime de 15 000 de lei ÎCS „REFORMA ART” SRL, fondatoarea serviciului media audiovizual de televiziune „Jurnal TV”, pentru încălcarea repetată a prevederilor art. 90 alin. (2) din Codul electoral.

III. ASIGURAREA INFORMĂRII CORECTE

Ca urmare a analizei conținutului integral a buletinelor informative, s-a atestat că la difuzarea unor subiecte, furnizorul de servicii media nu a indicat sursa înregistrărilor (video/foto) provenite din afara redacției (total și/sau parțial). Astfel, subiectele care au făcut obiectul controlului au avut următoarele titluri:

- 06.11.2023: „*Alegeri locale, curiozități electorale*”; „*Fugarul de la aeroport a fost găsit*”;
- 07.11.2023: „*Zi decisivă pentru RM*”;
- 08.11.2023: „*Întâlnire secretă la Moscova*”; „*Șor, noua miză a Kremlinului*”; „*Arina Corșicova, exclusă din cursă*”; „*Detalii despre fugarul de la aeroport*”; „*Angajatul INSP rămâne în arest*”;
- 09.11.2023: „*Interpol caută unde se ascunde Șor*”, „*Moldovenii din Fâșia Gaza sunt acasă*”.

În acest sens, sunt relevante prevederile **art. 13 alin. (5) lit. e) din CSMA**: „*În programele audiovizuale de știri și de dezbateri trebuie să fie respectate următoarele reguli: e) în cazul prezentării înregistrărilor provenite din alte surse decât cele ale redacției, să se precizeze acest lucru*”.

Totodată furnizorul de servicii media a omis indicarea mențiunii „*Arhivă*” pentru imagini de arhivă. Astfel, subiectele care au făcut obiectul controlului au avut următoarele titluri:

- 06.11.2023: „*Observatorii internaționali, îngrijorați*”;
- 07.11.2023: „*Mai mulți profesori, fără sporuri*”;
- 08.11.2023: „*Șor, noua miză a Kremlinului*”, „*Tauber, sub control judiciar*”; „*Rosian Vasiloii a demisionat*”, „*Nesterovschi și Lozovan rămân în arest*”;
- 09.11.2023: „*Câștig de cauză pentru Stoianoglo*”, „*Moldova, gata de negocierile de aderare*”;
- 10.11.2023: „*Start „Dialog cu societatea civilă*””.

În acest sens, sunt relevante prevederile **art. 13 alin. (14) din CSMA**: „*Difuzarea unor imagini și/sau înregistrări sonore de arhivă trebuie să fie însoțită de datarea acestora ori de mențiunea „Arhiva*”.”

De specificat că, prin Decizia nr. 353 din 03.11.2023, CA a sancționat cu avertizări publice serviciul media audiovizual de televiziune „Jurnal TV” pentru nerespectarea prevederilor art. 13 alin. (5) lit. e) din CSMA: „*În programele audiovizuale de știri și de dezbateri trebuie să fie respectate următoarele reguli: e) în cazul prezentării înregistrărilor provenite din alte surse decât cele ale redacției, să se precizeze acest lucru*” și pentru nerespectarea art. 13 alin. (14) din CSMA: „*Difuzarea*”

unor imagini și/sau înregistrări sonore de arhivă trebuie să fie însoțită de datarea acestora ori de mențiunea „Arhiva”.”

În cadrul buletinelor informative supuse controlului, au fost atestate încălcări ale prevederilor **art. 13 alin. (6) lit. a) din CSMA**: „În cadrul programelor audiovizuale de știri și de dezbateri, de informare în probleme de interes public, de natură politică, economică, socială sau culturală trebuie să fie respectate următoarele cerințe: a) asigurarea imparțialității, echilibrului și favorizarea liberei formări a opiniilor, prin prezentarea principalelor puncte de vedere aflate în opoziție, în perioada în care problemele sunt în dezbatere publică”, pentru următoarele subiecte:

1) Titlul: „Șor, noua miză a Kremlinului”. Subiect realizat în baza informațiilor apărute în publicația americană „Bloomberg”, în care se menționează cu ajutorul cui încearcă Moscova să destabilizeze situația din Republica Moldova. Potrivit „Bloomberg”, noua miză a Kremlinului este Ilan Șor. Este prezentat citatul din publicația americană: „Dacă Israelul dorește să semnalizeze Kremlinului că sprijinul său pentru Hamas va avea consecințe, atunci deține un instrument foarte bun: extrădarea lui Ilan Șor, politician condamnat în Republica Moldova pentru fraudă bancară de un miliard de dolari. Anume el a lucrat cu Rusia pentru răsturnarea guvernului proeuropean al RM. Înfuriată de decizia Maiei Sandu de a solicita aderarea la UE, Rusia a întrerupt aprovizionarea cu gaze și curent electric. Ilan Șor a încercat să valorifice nemulțumirea populației prin finanțarea protestelor și răspândirea informațiilor false. El a promis energie ieftină și „îmbrățișarea” Rusiei după ce regimul Maiei Sandu dispăre. A existat chiar și o presupusă tentativă lovitură de stat, susținută de Rusia.” La aceste declarații era necesară și prezentarea poziției lui Ilan Șor.

2) Titlul: „Moldoveni, atacuri la Paris”. Patru cetățeni moldoveni sunt suspectați că se află în spatele unora dintre cele 250 de incidente în care au apărut desene cu steaua lui David pe mai multe ziduri din Paris. Reporterul menționează că serviciile de informație franceze cred că această campanie antisemită a fost comandată de omul de afaceri moldovean, Anatolie Brîzenco, imaginile cu Steaua lui David au fost distribuite masiv de rețeaua de propagandă pro rusă. Lipsește poziția lui Anatolie Brîzenco la acuzațiile lansate.

În acest context, de menționat că, prin Decizia nr. 349 din 21.11.2022, CA a sancționat cu avertizare publică ÎCS „Reforma Art” SRL pentru nerespectarea prevederilor art. 13 alin. (6) lit. a) din CSMA, care stipulează: „În cadrul programelor audiovizuale de știri și de dezbateri, de informare în probleme de interes public, de natură politică, economică, socială sau culturală trebuie să fie respectate următoarele cerințe: a) asigurarea imparțialității, echilibrului și favorizarea liberei formări a opiniilor, prin prezentarea principalelor puncte de vedere aflate în opoziție, în perioada în care problemele sânt în dezbatere publică”.

4. „Exclusiv TV”

I. TURUL II AL ALEGERILOR LOCALE GENERALE DIN 19 NOIEMBRIE 2023

În perioada 06-12 noiembrie 2023, serviciul media audiovizual de televiziune „Exclusiv TV” a difuzat, în buletinele de știri de la ora 18:00 (limba de difuzare: română/rusă), 15 știri cu caracter politic, social și electoral, în cadrul cărora au fost reflectați 13 subiecți politici/electorali și 3 concurenți electorali.

Volumul total de timp acordat subiecților politici/electorali a constituit 20 min. 25 sec., dintre care de cea mai mare pondere de reflectare a beneficiat PAS – cu 36,7% (07 min. 15 sec.), urmat de PSRM – cu 11,5% (02 min. 16 sec.), PSDE – cu 11% (02 min. 10 sec.), MAN – cu 10,6% (02 min. 06 sec.), PPDA – cu 10% (01 min. 59 sec.), iar ceilalți subiecți politici au fost reflectați cu mai puțin de 1 min. Conotația reflectării subiecților politici/electorali a fost într-o tonalitate neutră și pozitivă. Reflectarea pozitivă se datorează faptului că liderii partidelor politice se arată mulțumiți de rezultatele alegerilor locale și promit continuarea lucrului pentru atingerea obiectivelor lansate în campanie.

Majoritatea subiecților au avut apariții directe și indirecte, cu excepția FASM, PR, PCRM și PDA care au beneficiat de apariții indirecte.

În perioada de control, serviciul media audiovizual „Exclusiv TV” a reflectat activitatea a 3 concurenți electorali, dintre care A. Petcov (PPP) pentru funcția de primar al mun. Bălți, S. Anastasov (CI) și N. Dudoglo (CI) pentru funcția de primar al mun. Comrat.

Conotația reflectării celor 3 concurenți electorali în cursa electorală a fost într-o tonalitate neutră.

Raportul gender, atestă o pondere de reflectare a bărbaților în proporție de 100% (14 min. 19 sec.).

În perioada 06-12 noiembrie 2023, serviciul media audiovizual de televiziune „Exclusiv TV” a asigurat accesibilitatea persoanelor cu deficiențe de auz și văz prin titrarea sincron a buletinelor de știri de la ora 18:00.

II. RESPECTAREA LEGISLAȚIEI ELECTORALE

În urma controlului programelor de informare electorală, au fost atestate următoarele rezultate:

Serviciul media:	Exclusiv TV
Candidați electorali vizați în programe	Nu sunt vizați concurenți electorali în programele audiovizuale difuzate în perioada de raport.
Comentarii: „Moldova live” din 07.11.2023 Ora difuzării: 18:48:02 Durata: 1 oră 05 min. 33 sec.	Moderator Oxana Bondar, invitați în platou, Alexandru Flinchea (director „Asociația Inițiativa pentru Pace”) și Vladislav Kulminski (directorul Institutului pentru inițiative strategice). În program sunt puse în discuție problemele de securitate regională, deschiderea negocierilor cu UE, impedimentele care stau în calea aderării etc. Programul nu are conotație electorală și nu sunt prezentați concurenți electorali.
Comentarii: „По Фактам” (reluare) din 07.11.2023. Ora difuzării: 18:55:38 Durata: 54 min. 14 sec.	Moderatoare Iulia Feodorova și invitatul în platou este Sergiu Banari (politolog, economist) Tema de discuție a acestui program se referă conflictul dintre Israel și Palestina, tangențe cu Ucraina, aderarea Republicii Moldova la UE. Programul nu are conotație electorală și nu sunt prezentați concurenți electorali.
Comentarii: „Moldova live” din 09.11.2023 Ora difuzării: 18:51:28 Durata: 1 oră 05 min. 33 sec.	Moderator Oxana Bondar, invitați în platou, Iulian Groza (director executiv al „Institutului pentru Politici și Reforme”). Se abordează Raportul Comisiei Europene privind aderarea Republicii Moldova la UE. Programul nu are conotație electorală și nu sunt prezentați concurenți electorali.
Comentarii: „По Фактам” din 11.11.2023. Ora difuzării: 18:55:38 Durata: 58 min. 58 sec.	Moderatoare Iulia Feodorova și invitații în platou sunt Teodor Cîrnaț (expert în drept constituțional) și Ian Lisnevschi (politolog, sociolog). Tema de discuție a acestui program se referă la unele decizii adoptate de Curtea Constituțională, de declararea neconstituționalității unor decizii referitoare la procuratură, despre demisia unor judecători, e.t.c. Programul nu are conotație electorală și nu sunt prezentați concurenți electorali
Concluzii:	Nu au fost atestate devieri de la art. 90 alin. (2) din Codul electoral.

III. ASIGURAREA INFORMĂRII CORECTE

De menționat că, în cadrul buletinelor informative, nu au fost atestate devieri de la prevederile art. 13 din CSMA.

Potrivit Declarației privind politica editorială pentru reflectarea alegerilor, serviciul media audiovizual „Exclusiv TV” nu a indicat emisiuni de informare electorală.

5. „TVR Moldova”

I. TURUL II AL ALEGERILOR LOCALE GENERALE DIN 19 NOIEMBRIE 2023

În perioada 06-12 noiembrie 2023, serviciul media audiovizual de televiziune „TVR Moldova”, în buletinele de știri de la ora 18:00 (limba de difuzare: română), a difuzat 8 știri cu caracter politic, social și electoral, în cadrul cărora au fost reflectați 8 subiecți politici/electorali (partide), precum și 3 concurenți electorali.

Volumul total de timp acordat subiecților politici/electorali a constituit 09 min. 17 sec., dintre care de cea mai mare pondere de reflectare a beneficiat PAS – cu 34,8% (03 min. 14 sec.), MAN – cu 33,4% (03 min. 06 sec.), PSRM – cu 14% (01 min. 18 sec.), iar ceilalți subiecți politici/electorali au fost mediatizați mai puțin de 01 minut.

Conotația reflectării subiecților politici/electorali, în cadrul buletinelor de știri, a fost într-o tonalitate: neutră pentru PPS, PPPN, PR și PPDA; neutră și pozitivă pentru MAN și PSRM; neutră și negativă pentru FASM; neutră, pozitivă și negativă pentru PAS.

Subiecții politici/electorali la alegerile locale generale PAS, MAN, PSRM, precum și PPS au beneficiat de apariții directe și indirecte, iar FASM, PPPN, PR și PPDA au avut doar apariții indirecte. În cadrul buletinelor de știri, au fost reflectați 3 concurenți electorali, dintre care M. Moroșan (PSRM) și A. Petkov pentru funcția de primar al mun. Bălți, V. Trifonoglo pentru funcția de primar al comunei Salcia.

Volumul total de timp acordat concurenților electorali a constituit 54 sec. De cea mai mare pondere de reflectare a beneficiat concurentul electoral V. Trifonoglo (PSRM) – cu 59,3% (32 sec.), urmată de A. Petkov (PPPN) – cu 31,5% (17 sec.) și M. Moroșan (PSRM) – cu 9,3 % (05 sec.).

Conotația reflectării celor 3 concurenți electorali a fost într-o tonalitate neutră.

Din cei 3 concurenți electorali reflectați, doar V. Trifonoglo (PSRM) a beneficiat de intervenții directe și indirecte, iar A. Petkov (PPPN) și M. Moroșan (PSRM) au beneficiat doar de apariții indirecte.

Datele diagramei atestă o pondere a bărbaților de 78,4% (06 min. 20 sec.), iar cota femeilor a fost egală cu 21,6% (01 min. 45 sec.).

Serviciul media de televiziune „TVR Moldova” a asigurat accesibilitatea persoanelor cu deficiențe de auz și văz prin interpretarea în limbaj mimico-gestual a buletinelor de știri de la ora 18:00.

II. RESPECTAREA LEGISLAȚIEI ELECTORALE

Este de specificat că, în perioada supusă controlului, serviciul media de televiziune „TVR Moldova” a difuzat două subiecte electorale, care nu au fost încadrate în rubrici sau grupaje informative evidențiate prin semnale acustice și vizuale unice.

Astfel, în data de 06.11.2023, a fost difuzată știrea „*Peste 1 500 000 de alegători la urne*”, în care se relatează despre faptul că rezultatele alegerilor locale din Bălți au fost o surpriză pentru unii locuitori ai orașului. Cele mai multe voturi le-a primit candidatul „Partidului Nostru”, Alexandr Petkov – 22,69%, care este concurent electoral în turul doi al alegerilor locale.

Al doilea subiect neîncadrat în rubrică este „*Sate unde oamenii au ignorat scrutinul*” în care se relatează despre faptul că alegerile locale generale de duminică au fost practic ignorate de oamenii din opt sate din Republica Moldova, cei mai pasivi au fost locuitorii din comuna Salcia. În reportaj se menționează candidata în turul doi la postul de primar, Valentina Trifonoglo, care a avut și apariții directe.

Conform pct. 38 din Regulamentul privind reflectarea alegerilor de către instituțiile mass-media: „*În programele de știri și actualități, subiectele cu caracter electoral sunt incluse la rubrica specială „Electorală”, evidențiată prin semnale acustice sau vizuale unice la început și la final.*”

Prin urmare, sunt relevante prevederile **art. 90 alin. (1) din Codul electoral**, care stipulează: „*În perioada electorală, programele audiovizuale cu caracter electoral și materialele scrise care vizează, într-un fel sau altul, grupurile de inițiativă, concurenții electorali (candidații în alegeri) și participanții la referendum sunt difuzate/publicate cu respectarea Regulamentului privind reflectarea alegerilor de către instituțiile mass-media, aprobat de Comisia Electorală Centrală.*”

În urma controlului programelor informativ-analitice, au fost atestate următoarele:

Serviciul media:	TVR Moldova
Programul:	„Punctul de azi”
Data difuzării:	06.11.2023
Ora difuzării:	19:00:08
Durata program:	52 min. 12 sec.
Invitații programului	Victor Ciobanu, analist politic; Mihai Mogâldea, director-adjunct IPRE; Costin Ciobanu, expert în relații internaționale, România.
Subiectele abordate:	„Chișinăul și-a ales primarul din primul tur”, „Ion Ceban, reales la primăria Chișinău”, „Sute de nereguli în ziua scrutinului”, „19 noiembrie, turul doi al alegerilor locale”, „Alegeri locale și miza politică”, „Necesitatea reformei teritorial administrative”, „Efectele excluderii partidului „Șansă” din alegeri” și „Strategia PAS pentru prezidențiale și parlamentare”.

Comentarii:	Moderatorul Mădălin Necșuțu împreună cu invitații au discutat rezultate primului tur al alegerilor locale generale și au făcut o sinteză pe baza primului tur de alegeri locale generale.
Concluzii:	Nu au fost comise încălcări de la art. 90 alin. (2) din Codul electoral.

Serviciul media:	TVR Moldova
Programul:	„Punctul de azi”
Data difuzării:	07.11.2023
Ora difuzării:	19:00:09
Durata program:	51 min. 41 sec.
Invitații programului	Victor Parlicov, ministrul Energiei al Republicii Moldova; Artur Lorkowski, directorul Secretariatului Comunității Energetice.
Subiectele abordate:	„Republica Moldova și independența energetică”, „Energia verde: beneficii și riscuri”, „Soluții privind energia regenerabilă”, „încep pregătirile pentru sezonul rece”, „Beneficiile liberalizării pieței gazului” și „Conectarea RM la rețeaua energetică europeană”
Comentarii:	Moderatorul Mădălin Necșuțu împreună cu invitații au discutat securitatea energetică a Republicii Moldova. Ministrul Energiei a menționat ce pași au fost efectuați pentru a diversifica livrarea de gaz în Republica Moldova. Artur Lorkowski a abordat tema despre necesitatea dezvoltării energiei regenerabilă în țară.
Concluzii:	Nu au fost comise încălcări de la art. 90 alin. (2) din Codul electoral.

Serviciul media:	TVR Moldova
Programul:	„Punctul de azi”
Data difuzării:	08.11.2023
Ora difuzării:	19:00:10
Durata program:	52 min. 38 sec.
Invitații programului	Vasile Grădinaru, deputat PAS; Iulian Groza, director executiv IPRE; Valentin Naumescu, președintele think tank-ului ICDE, România.
Subiectele abordate:	„Republica Moldova, tot mai aproape de UE”, „Aviz istoric pentru aderarea R.Moldova la UE”, „Drumul greu al integrării europene” și „Evaluarea reformelor asumate de Chișinău”
Comentarii:	Moderatorul Mădălin Necșuțu împreună cu invitații au discutat decizia Comisiei Europene care a recomandat țărilor membre ale Uniunii Europene să inițieze negocierile pentru aderarea Republicii Moldova la UE. În timpul programului sa abordat și problemele care țin de reformele care sunt necesare de adoptat.
Concluzii:	Nu au fost comise încălcări de la art. 90 alin. (2) din Codul electoral.

Serviciul media:	TVR Moldova
Programul:	„Punctul de azi”
Data difuzării:	09.11.2023
Ora difuzării:	19:00:00
Durata program:	52 min. 10 sec.
Invitații programului	Janis Mazeiks, ambasadorul Uniunii Europene în Republica Moldova
Subiectele abordate:	„Comisia Europeană recomandă inițierea negocierilor”, „ Deschiderea negocierilor cu UE: începutul anului viitor.”, „Republica Moldova, pe cale Europeană”, „Integrarea în UE și oportunitățile pentru RM”, „Consecințele războiului Hibrid” și „Despre rezultatele alegerilor locale”
Comentarii:	Moderatorul Vasile Munteanu împreună cu invitatul au discutat decizia Comisiei Europene care a recomandat țărilor membre ale Uniunii Europene să inițieze negocierile pentru aderarea Republicii Moldova la UE. În timpul emisiunii s-au abordat progresele realizate de Republica Moldova în parcursul său European și problemele care persistă și care sunt necesare de a le rezolva pentru a putea adera la UE.
Concluzii:	Nu au fost comise încălcări de la art. 90 alin. (2) din Codul electoral.

Serviciul media:	TVR Moldova
Programul:	„Punctul de azi”
Data difuzării:	10.11.2023
Ora difuzării:	19:00:00
Durata program:	52 min. 10 sec.
Invitații programului	Lilian Carp, deputat PAS; Dinu Plângău, președintele partitului PPDA;

	Cristian Pârdulescu, conferențiar universitar, decan al facultății de Științe Politice, SNSPA București.
Subiectele abordate:	„Alegerile locale și miza geopolitică”, „Rezultatele alegerilor locale în municipiul Chișinău”
Comentarii:	Moderatorul Vasile Munteanu împreună cu invitații au discutat rezultate primului tur al alegerilor locale generale și au analizat strategiile principalilor candidați la alegerile din municipiul Chișinău. În același timp au discutat despre o posibilă consolidare a forțelor de dreapta pentru alegerile următoare.
Concluzii:	Nu au fost comise încălcări de la art. 90 alin. (2) din Codul electoral.

III. ASIGURAREA INFOMĂRII CORECTE

Ca urmare a analizei conținutului integral al buletinelor informative, s-a atestat că la difuzarea unor subiecte, furnizorul nu a indicat sursa înregistrărilor (video/foto) provenite din afara redacției. Astfel, subiectele care au făcut obiectul controlului au avut următoarele titluri:

06.11.2023

- „*Stare de alertă la frontiera Israel-Liban*” (18:35:18);
- „*Coridor umanitar în fâșia GAZA*” (18:35:57);
- „*Antony Blinken, întrevedere cu omologul său Turc*” (18:36:27);
- „*Capitala Indiei, învăluită de smog*” – 18:37:07;
- „*În China, porcii sunt crescuți în ferme uriașe, cu 26 de etaje*” (18:38:03);

07.11.2023:

- „*Teroriștii Hamas se ascund sub spitalele din GAZA*” (18:04:52);
- „*O lună de la masacrul comis de Hamas*”(18:08:40);
- „*Olanda trimite primele avioane F-16 în România*” (18:37:07);
- „*Zelenski nu ar vrea alegeri pe timp de război*” (18:37:55);

08.11.2023:

- „*Armata din Israel a ajuns în Gaza City*” (18:16:09);
- „*Progam de împădurire*” (18:29:00);

09.11.2023:

- „*Zelenski: Ucraina face progrese în sud și est*” (18:36:08);
- „*Greva de la Hollywood ia sfârșit după 118 zile*” (18:39:24);

10.11.2023:

- „*Germania avertisment față de ambițiile Rusiei*” (18:28:17);
- „*Tabără Hamas într-un cartier de civili*” (18:30:50);

11.11.2023:

- „*Reuniunea liderilor musulmani, în Arabia Saudită*” (18:20:04);
- „*S-a deschis târgul de crăciun din Viena*” (18:21:46).

În acest sens, sunt relevante prevederile **art. 13 alin. (5) lit. e) din CSMA**, care stipulează următoarele: „*În programele audiovizuale de știri și de dezbateri trebuie să fie respectate următoarele reguli: în cazul prezentării înregistrărilor provenite din alte surse decât cele ale redacției, să se precizeze acest lucru*”.

Totodată, este de specificat că prin Decizia nr. 353 din 03.11.2023, CA a sancționat cu avertizare publică „Societatea Română de Televiziune”, fondatoarea serviciului media audiovizual de televiziune „TVR Moldova”, pentru încălcarea prevederilor art. 13 alin. (5) lit. e) din CSMA, în conformitate cu art. 84 alin. (3) lit. a) din CSMA.

6. „PRO TV Chișinău”

I.TURUL II AL ALEGERILOR LOCALE GENERALE DIN 19 NOIEMBRIE 2023

În perioada 06-12 noiembrie 2023, serviciul media audiovizual de televiziune „PRO TV Chișinău”, în buletinele de știri de la ora 20:00 (limba de difuzare: română), a difuzat 18 știri cu caracter politic,

social și electoral, în cadrul cărora au fost reflectați 18 subiecți politici/electorali și 5 concurenți electorali. Acțiunile Comisiei Electorale Centrale au fost menționate în știrile cu temă electorală. Volumul total de timp acordat subiecților politici/electorali a constituit 21 min. 54 sec., dintre care cea mai mare pondere de reflectare a beneficiat MAN – cu 32,1% (07 min. 02 sec.), urmat de PAS – cu 29,2% (06 min. 24 sec.), CI – cu 11,8% (02 min. 35 sec.), PPPN – cu 8,3% (01 min. 49 sec.) și PSRM – cu 6,8% (01 min. 29 sec.). Cea mai mică pondere de mediatizare au avut PVP, PPDA, MRM, PDCM, PLDM, PNL și PPS – cu 0,4% (05 sec.) fiecare.

Conotația reflectării a fost într-o tonalitate, în general, neutră. MAN a fost reflectată negativ din cauza difuzării reportajului cu titlul „*De la o extremă, la alta*”, în cadrul căruia este prezentat parcursul politic al lui Ion Ceban, menționându-se despre promisiunea rămânerii a unui primar apolitic. Candidatul Independent (Arina Corșicova) a fost reflectată negativ în urma scoaterii din cursa electorală pentru funcția de primar de Bălți de către Consiliul Electoral de Circumscripție Bălți pe motiv că aceasta ar fi comis încălcări în timpul campaniei.

MAN, PAS, CI și MPS au fost reflectați prin apariții directe și indirecte, iar ceilalți – indirect.

În perioada supusă controlului, în cadrul buletinelor informative au fost reflectați 3 concurenți electorali pentru funcția de primar al mun. Bălți, 2 concurenți electorali pentru funcția de primar al mun. Ungheni.

Volumul total de timp acordat concurenților a constituit 04 min. 15 sec. Astfel, cea mai mare pondere de reflectare a avut A. Corșicova (CI) – 58,8% (02 min. 30 sec.), urmată de A. Petkov (PPPN) – 31,4% (01 min. 20 sec.) și M. Moroșan (PSRM) – 5,9% (15 sec.). Cea mai mică pondere de mediatizare au avut D. Ternovschi (PAS) și V. Vrabie (CI), care au avut o prezență mai mică de 10 sec. fiecare (2%).

Conotația reflectării concurenților a fost într-o tonalitate, în general, neutră. Arina Corșicova (CI) a fost reflectată negativ în urma scoaterii din cursa electorală pentru funcția de primar de Bălți de către Consiliul Electoral de Circumscripție Bălți, pe motiv că aceasta ar fi comis încălcări în timpul campaniei.

Concurenții au avut intervenții indirecte, cu excepția Arinei Corșicova (CI), care a avut și apariții directe.

Cota bărbaților a fost de 84,5% (18 min. 30 sec.), iar cota femeilor – de 15,5% (03 min. 24 sec.).

În perioada 06-12 noiembrie 2023, serviciul media audiovizual de televiziune „PRO TV CHIȘINĂU” a asigurat accesibilitatea persoanelor cu deficiențe de auz și văz în cadrul buletinelor de știri de la ora 22:30.

II. RESPECTAREA LEGISLAȚIEI ELECTORALE

În perioada de raport, serviciul media audiovizual „PRO TV CHIȘINĂU”, pe 06 noiembrie 2023, a difuzat programul audiovizual „*În Profunzime*”, în cadrul căruia au fost abordate subiecte cu conținut electoral și au fost menționați unii concurenți electorali care au trecut în turul doi al alegerilor locale. În Declarația privind reflectarea alegerilor locale, furnizorul de servicii media ÎCS „PRO DIGITAL” SRL nu a indicat programul menționat supra, fapt care contravine prevederilor art. 90 alin. (2) din Codul electoral, potrivit cărora: „*În serviciile media audiovizuale, grupurile de inițiativă, concurenții electorali (candidații în alegeri), participanții la referendum, reprezentanții și persoanele de încredere ale acestora nu pot avea intervenții directe sau indirecte și nu pot fi vizați de terți în alte programe audiovizuale decât cele cu caracter electoral, stabilite expres în declarațiile politicilor editoriale ale furnizorilor de servicii media*”.

Serviciul media:	PRO TV CHIȘINĂU
Candidați electorali vizați în program	Conform datelor CEC: A. Petkov din 09.10.2023, candidat la funcția de Primar al mun. Bălți din partea Partidului Politic „Partidul Nostru”. A. Corșicova din 08.10.2023, candidat independent la funcția de primar al mun. Bălți. M. Moroșan din 21.09.2023, candidat la funcția de primar al mun. Bălți din partea Partidului Socialiștilor.

<p>Comentarii: „În Profunzime” din 06.11.2023. Ora difuzării: 21:00:00 Durata: 1 oră 22 min. 27 sec.</p>	<p>În platou sunt prezenți Valeriu Pașa expert „Watch Dog” și Vladislav Culminschi, director executiv al Institutului pentru Inițiative Strategice”, emisiunea este moderată de jurnalista Lorena Bogza. În program sunt dezbătute rezultatele primului tur al alegerilor locale din 5 noiembrie 2023. În contextul discuțiilor despre alegerile locale generale, protagoniștii emisiunii se axează pe comentarea rezultatelor pentru funcția de primar al municipiului Bălți. Valeriu Pașa (20:11:28) menționează: „<i>În Chișinău și Bălți e cu totul altă poveste. Alegerile în sate și orașe mici este una, alegerile locale din Chișinău și Bălți sunt alegeri politice</i>”. Lorena Bogza (20:11:39) intervine: „<i>Exact, și acuma haideți să spunem ce se întâmplă la Bălți, dacă tot am vorbit despre asta. La Bălți v-a exista turul doi. În turul doi intră candidatul Partidului Nostru al lui Renato Usatii, cu candidatul, cum să-l numim, de rezervă a lui Șor</i>”. Simultan cu declarațiile respective, este difuzat numele candidaților cu scorul înregistrat în primul tur, respectiv: <i>Alexandr Petkov 22,69%, și Arina Corșicova 21,52%</i>. Valeriu Pașa (20:13:14) afirmă: „<i>Eu deloc nu sunt sigur că această Arina Corșicova v-a participa în turul doi</i>”. În continuare, Valeriu Pașa (20:13:55): „<i>Dacă Consiliul de Circumscripție Electorală Bălți v-a constata încălcări suficiente încât să o excludă, înainte de validare iar contestațiile se examinează înainte de validare, dacă înțeleg eu corect legislația noastră electorală, v-a trece candidatul de pe locul trei. S-ar putea domnul Petkov să se dueleze cu domnul Moroșan în turul doi la Bălți.</i>”</p>
<p>Concluzii:</p>	<p>Astfel, ca urmare a examinării tuturor circumstanțelor, este de menționat că, în perioada electorală, potrivit prevederilor art. 90 alin. (2) din Codul electoral: „<i>În serviciile media audiovizuale, grupurile de inițiativă, concurenții electorali (candidații în alegeri), reprezentanții și persoanele de încredere ale acestora nu pot avea intervenții directe sau indirecte și nu pot fi vizați de terți în alte programe audiovizuale decât cele cu caracter electoral, stabilite expres în declarațiile politicilor editoriale ale furnizorilor de servicii media. Programele audiovizuale cu caracter electoral se consideră: programele de știri și actualități, emisiuni de informare electorală, emisiuni de promovare electorală, dezbateri electorale, programe de publicitate electorală.</i>” Potrivit declarației privind politica editorială pentru reflectarea alegerilor locale din 05 noiembrie 2023, depusă de serviciul media audiovizual de televiziune „PRO TV CHIȘINĂU” și aprobată de CA prin Decizia nr. 241 din 04.08.2023, la pct. 3 serviciul media s-a angajat să difuzeze în această perioadă trei tipuri de programe audiovizuale cu caracter electoral: „<i>a) Programe de știri și actualități, Luni – Vineri, orele de difuzare: 00:00, 06:00, 13:00, 17:00, 20:00 și 22:30; b) Dezbateri electorale, Turul I (perioada 23.10.2023-03.11.2023) Luni-Joi, ora de difuzare 21:00, Marți-Vineri, ora de difuzare – 06:00 (reluare). Turul II Joi 9 și 16 noiembrie, la orele 21:00. Vineri, 10 și 17 noiembrie 2023 la orele 06:00 (reluare); c) Programe de publicitate electorală, difuzate zilnic, la orele: 19:50, 20:50, 22:20 și 22:50</i>”.</p> <p>Astfel, programul audiovizual „În Profunzime” nu se regăsește în lista programelor cu caracter electoral incluse în declarația privind politica editorială pentru reflectarea alegerilor locale. Prin urmare, concurenții electorali nu pot avea intervenții directe sau indirecte și nu pot fi vizați de terți în alte programe audiovizuale, decât cele cu caracter electoral, stabilite expres în declarația privind politica editorială a furnizorului de servicii media ÎCS „PRO DIGITAL” S.R.L.</p> <p>Astfel, sunt relevante prevederile art. 90 alin. (2) din Codul electoral.</p>

II. ASIGURAREA INFORMĂRII CORECTE

Ca urmare a analizei conținutului integral al buletinelor informative, s-a atestat că, la difuzarea unor subiecte, furnizorul de servicii media nu a indicat sursa înregistrărilor (video/foto) provenite din afara redacției (total și/sau parțial). Astfel, subiectele care au făcut obiectul controlului au avut următoarele titluri:

- 07.11.2023: „Rezultate surpriză” (20:14:02); „O lună de la atacul Hamas” (20:28:18, 20:28:34); „Donald Trump s-a apărut sub jurământ” (20:34:41);
- 08.11.2023: „PAS cere anularea rezultatelor la Orhei” (20:24:01); „2023, cel mai cald an” (20:41:18);
- 10.11.2023: „Cine este Arina Corșicova?” (20:10:26);
- 11.11.2023: „Copilării schilodite” (20:11:40).

În acest sens, sunt relevante prevederile **art. 13 alin. (5) lit. e) din CSMA**: „*În programele audiovizuale de știri și de dezbateri trebuie să fie respectate următoarele reguli: e) în cazul prezentării înregistrărilor provenite din alte surse decât cele ale redacției, să se precizeze acest lucru*”.

Totodată furnizorul de servicii media a omis indicarea mențiunii „Arhivă” pentru imagini de arhivă. Astfel, subiectele care au făcut obiectul controlului au avut următoarele titluri:

- 06.11.2023: „*Ce arată alegerile locale?*” (20:13:33);
- 07.11.2023: „*Lumina s-ar putea ieftini*” (20:16:21);
- 11.11.2023: „*Copilării schilodite*” (20:12:07);
- 12.11.2023: „*Contestațiile Partidului Șansa - Inadmisibile*” (20:06:06).

În acest sens, sunt relevante prevederile **art. 13 alin. (14) din CSMA**: „*Difuzarea unor imagini și/sau înregistrări sonore de arhivă trebuie să fie însoțită de datarea acestora ori de mențiunea „Arhiva”.*”

Este de specificat faptul că, prin Decizia nr. 353 din 03.11.2023, CA a sancționat cu avertizări publice serviciul media audiovizual de televiziune „PRO TV Chișinău” pentru nerespectarea prevederilor art. 13 alin. (5) lit. e) și ale art. 13 alin. (14) din CSMA, în conformitate cu art. 84 alin. (3) lit. a) din CSMA.

7. „Vocea Basarabiei TV”

I. TURUL II AL ALEGERILOR LOCALE GENERALE DIN 19 NOIEMBRIE 2023

În perioada 06-12 noiembrie 2023, serviciul media audiovizual de televiziune „Vocea Basarabiei TV”, în buletinele de știri de la ora 18:30 (limba de difuzare: română), a difuzat 10 știri cu caracter politic, social și electoral, în cadrul cărora au fost reflectați 19 subiecți politici/electorali și 1 concurent electoral. De asemenea, a fost mediatizată activitatea APL Criuleni, APL Leova și APL Cahul.

Volumul total de timp acordat subiecților politici/electorali a constituit 20 min. 21 sec., dintre care cel mai mult a fost reflectată MAN – cu 27,9% (05 min. 41 sec.), urmată de APL Leova – cu 13,4% (02 min. 44 sec.), PNM – cu 12,3% (02 min. 30 sec.), APL Criuleni – cu 11,6% (02 min. 22 sec.), iar de cea mai mică pondere de reflectare a beneficiat PDA – cu 0,2% (03 sec.).

Conotația reflectării subiecților politici/electorali a fost într-o tonalitate neutră, cu excepția CUB care a fost reflectată doar pozitiv, datorită declarațiilor de autoapreciere pe care le-a făcut Dragoș Galbur: „*Oamenii deștepți, oamenii cu carte cum suntem noi, iată dl Bulgac, niciodată nu vor fi păcăliți de un Ion Ceban.*”. Respectiv, ca urmare a acestei declarații, și PNM a fost reflectat pozitiv, în timp ce MAN a fost prezentat negativ. De asemenea, negativ, neutru, dar și pozitiv a fost prezentată MAN în subiectul: „*Ce cred oamenii despre primarul ales al capitalei*”. APL-urile Leova, Criuleni și Cahul au fost prezentate și pozitiv datorită calităților pe care le au primarii câștigători în turul I al alegerilor locale generale. PAS a fost reflectat pozitiv pentru declarațiile lui Igor Grosu cu privire la rezultatelor alegerilor, dar negativ pentru declarațiile lui Igor Dodon: „*Regimul PAS a suferit o înfrângere zdrobitoare.*”

Majoritatea subiecților politici/electorali au beneficiat de apariții indirecte, cu excepția APL-urile Leova, Criuleni, Cahul, precum și PNM, PSRM și PAS, care au avut și apariții directe.

În perioada de raport 06-12 noiembrie 2023, serviciul media audiovizual de televiziune „Vocea Basarabiei TV” a reflectat activitatea a unui concurent electoral, înscris pentru funcția de primar al municipiului Bălți.

Volumul total de timp acordat concurentului electoral A. Petkov a constituit 100% (17 sec.).

Conotația reflectării concurentului electoral a fost într-o tonalitate neutră.

Concurentul electoral a beneficiat de apariție indirectă.

Conform datelor diagramei, cota bărbaților este de 89% (16 min. 23 sec.), iar cota femeilor – de 11% (02 min. 02 sec.).

Serviciul media audiovizual de televiziune „Vocea Basarabiei TV” a asigurat accesibilitatea persoanelor cu deficiențe de auz prin titrare sincron a buletinelor de știri de la ora 10:00.

II. RESPECTAREA LEGISLAȚIEI ELECTORALE

În urma controlului programelor audiovizuale de actualitate, au fost atestate următoarele rezultate:

Serviciul media:	Vocea Basarabiei TV
Programul:	„Puncte de reflecție”
Data difuzării:	06 noiembrie 2023
Ora difuzării:	21:00:05
Durata programului:	01 oră 12 min. 23 sec.
Moderatorul programului	Valentina Ursu
Invitații programului	Dragoș Galbur, președintele PNM și I. Bulgac, CUB, candidați la alegerile locale generale 2023
Subiectele abordate:	Alegerile locale generale 2023. Desfășurarea campaniei electorale. Ilegalități, lupta cu corupția, fraudarea alegerilor. Cheltuielile în campanie. Scoaterea partidului „Șansă” în afara alegerilor. Promisiuni electorale, cumpărarea voturilor. Integrarea în UE. Reforma administrației publice locale. Moldova - europeană 2030. Problema transnistreană.
Comentarii:	În debutul programului moderatoarea anunță că, pentru această ediție, și-a propus să facă un bilanț provizoriu al alegerilor locale pentru că urmează, în mai multe localități, să se desfășoare și turul II al alegerilor locale generale, pe 19 noiembrie.
Concluzii:	Nu au fost comise încălcări de la art. 90 alin. (2) din Codul electoral.

Serviciul media:	Vocea Basarabiei TV
Programul:	„Puncte de reflecție”
Data difuzării:	07 noiembrie 2023
Ora difuzării:	21:00:16
Durata programului:	01 oră 02 min. 27 sec.
Moderatorul programului	Valentina Ursu
Invitații programului	Alexandru Bajorean, primarul orașului Leova
Subiectele abordate:	Rezultatul primului tur al alegerilor. Impresii despre alegerile locale generale din 5 noiembrie. Corupție și alegeri. Liga orașelor: statistică electorală. Coruperea alegătorilor. Primăria, în topul încrederii. Reforma administrației publice locale. Amalgamarea voluntară. Cooperarea autorităților locale cu cele centrale. Acorduri de parteneriat. Cooperarea administrația publică centrală
Comentarii:	Moderatoarea amintește că va avea loc turul II al alegerilor. Este prezentat invitatul și se discută despre: prezența la vot, așteptările alegătorilor, pentru ce au votat cetățenii, câți primari și consilieri locali au fost aleși de la LOC, componența consiliului raional Leova, după alegeri, atribuțiile primarului, atribuțiile consiliilor raionale.
Concluzii:	Nu au fost comise încălcări de la art. 90 alin. (2) din Codul electoral.

Serviciul media:	Vocea Basarabiei TV
Programul:	„Puncte de reflecție”
Data difuzării:	08 noiembrie 2023
Ora difuzării:	21:00:05
Durata programului:	01 oră 14 min.
Moderatorul programului	Valentina Ursu
Invitații programului	Veaceslav Ioniță, expert IDIS „Viitorul”
Subiectele abordate:	Deschiderea negocierilor de aderare la UE. Revenirea la reforma administrativ-teritorială. Alegerile locale generale și pașaportizarea alegătorilor. Bani dubioși în politica moldovenească. Investiții ratate în Republica Moldova. Rapoartele Curții de conturi nu sunt luate în serios. Procesul de aderare la UE, anevoios.
Concluzii:	Nu au fost comise încălcări de la art. 90 alin. (2) din Codul electoral.

Serviciul media:	Vocea Basarabiei TV
Programul:	„Puncte de reflecție”

Data difuzării:	09 noiembrie 2023
Ora difuzării:	21:00:32
Durata programului:	55 min. 18 sec.
Moderatorul programului	Valentina Ursu
Invitații programului	Ion Tăbârță, director executiv al Centrului pentru Documentare și Informare NATO în Republica Moldova
Subiectele abordate:	Integrarea europeană a Republicii Moldova. Negocierile de aderare. Reformele necesare. Reforma puterii politice. Fenomenul coruperii alegătorului. Colaborarea autorităților de la Chișinău cu Guțul. Relațiile lui Igor Dodon și Ilan Șor cu Moscova. Propaganda rusă în Republica Moldova. Unirea cu România. Apropierea de NATO.
Concluzii:	Nu au fost comise încălcări de la art. 90 alin. (2) din Codul electoral.

Serviciul media:	Vocea Basarabiei TV
Programul:	„Puncte de reflecție”
Data difuzării:	10 noiembrie 2023
Ora difuzării:	21:00:13
Durata programului:	01 oră 08 min. 49 sec.
Moderatorul programului	Valentina Ursu
Invitații programului	Jānis Mazeiks, șeful delegației UE în Republica Moldova
Subiectele abordate:	Parcursul european al Republicii Moldova. Rolul de mentor al UE în parcursul european al Republicii Moldova. Cazul Stoianoglo. Reforma justiției și încrederea cetățenilor în justiție. Instituții europene în Republica Moldova. Vinderea votului. Investiții europene în Republica Moldova. Alegerile locale generale din 5 noiembrie. Securizarea spațiului informațional. Împrumuturile guvernului de la UE. Bani europeni pentru compensații la căldură. Amenințări din partea Kremlinului. Securitatea statului. Sprijinul pentru fermieri.
Concluzii:	Nu au fost comise încălcări de la art. 90 alin. (2) din Codul electoral.

III. ASIGURAREA INFORMĂRII CORECTE

În perioada de raport, ca urmare a controlului buletinului de știri din data de 07.11.2023, s-a atestat că serviciul media audiovizual de televiziune a difuzat subiectul cu titlul: „*D. Galbur: Ceban nu este primarul tuturor*”(18:48:03), în cadrul căruia D. Galbur a afirmat că Ion Ceban nu poate fi primarul tuturor pentru că este un exponent al Moscovei în Republica Moldova . Totodată, liderul Partidului Național Moldovenesc a menționat: „*Oameni deștepți, oameni cu carte cum suntem noi, iată dl Bulgac, niciodată nu vor fi păcăliți de un Ion Ceban.*” În contextul concretizării pe care a făcut-o moderatoarea programului: „*Dar n-a prins acest mesaj că el ar fi omul Moscovei*”, Galbur a menționat: „*El n-a prins pentru că au avut grijă și partenerii, așa-zișii parteneri din Vest, vorbesc de reprezentanții SUA, au reușit să-i șteargă imaginea de pro-rus, au reușit să-l europenizeze și să-l transforme dintr-un din ăsta care făcea proteste împotriva Uniunii Europene la Bruxelles, într-un partener de încredere al UE*”. În același context, invitatul a mai spus: „*Ne pomenim peste noapte cu un rus, pro-rus până în măduva oaselor, transformat de către partenerii europeni în partenerul lor de încredere.*” Este de remarcat că opinia lui Ion Ceban nu a fost prezentată pe parcursul buletinului de știri și nici în următoarele ediții.

Prin urmare, sunt relevante prevederile **art. 13 alin. (6) lit. a) din CSMA**, care stipulează: „*În cadrul programelor audiovizuale de știri și de dezbateri, de informare în probleme de interes public, de natură politică, economică, socială sau culturală trebuie să fie respectate următoarele cerințe: a) asigurarea imparțialității, echilibrului și favorizarea liberei formări a opiniilor, prin prezentarea principalelor puncte de vedere aflate în opoziție, în perioada în care problemele sînt în dezbatere publică*”.

Subiectul „*D. Galbur: Ceban nu este primarul tuturor*”(18:47:28) se regăsește și în buletinul din data de 08 noiembrie 2023.

De specificat că, prin Decizia CA nr. 353 din 03.11.2023, furnizorul de servicii media „VOCEA MEDIA” SRL, fondatoarea serviciului media audiovizual de televiziune „Vocea Basarabiei TV”, a fost sancționată cu avertizare publică pentru încălcarea prevederilor **art. 13 alin. (6) lit. a) din CSMA**.

8. „TV8”

I. TURUL II AL ALEGERILOR LOCALE GENERALE DIN 19 NOIEMBRIE 2023

În perioada 06-12 noiembrie 2023, serviciul media audiovizual de televiziune „TV8”, în buletinele de știri de la ora 19:00 (limba de difuzare: română), a difuzat 21 știri cu caracter politic, social și electoral, în cadrul cărora au fost reflectați 16 subiecți politici/electorali, 2 concurenți electorali, activitatea concurenților electorali independenți, iar 1 subiect a vizat activitatea APL Chișinău. Acțiunile Comisiei Electorale Centrale au fost mediatizate în știrile cu temă electorală.

Volumul total de timp acordat subiecților politici/electorali a constituit 17 min. 46 sec., dintre care de cea mai mare pondere de reflectare a beneficiat PAS –35,0% (06 min. 13 sec.), urmat de MAN – 11,7% (02 min. 05 sec.), PSRM – 8,3% (01 min. 28 sec.), PR – 7,5% (01 min. 20 sec.), APL Chișinău – 7,0% (01 min. 15 sec) și FASM – 6,3% (01 min. 07 sec.). Ceilalți subiecți au înregistrat o cotă de mediatizare mai mică de 58 sec. fiecare.

Conotația reflectării subiecților a fost într-o tonalitate, în general, neutră. MAN și FASM s-au bucurat și de o mediatizare pozitivă datorită planurilor de acțiuni menționate de Ion Ceban și Tatiana Cociu, care au câștigat funcția de primar din primul tur. PAS a înregistrat o prezență negativă în subiectul în care s-a anunțat că, în seara zilei de 05 noiembrie 2023, la sediul formațiunii, reprezentanți ai Partidului „Șansă” au scandat împotriva guvernării. FASM a avut o prezență negativă în știri, ca urmare a mențiunii precum că ar fi susținută de fugarul penal Ilan Șor.

PAS, MAN, PSRM, APL Chișinău, PS, BECS și PPDA s-au bucurat de apariții directe și indirecte, iar ceilalți subiecți a avut apariții indirecte.

În perioada supusă controlului, în cadrul buletinelor informative au fost reflectați 2 concurenți electorali înregistrați pentru turul II al alegerilor locale generale din 19 noiembrie 2023, care se vor desfășura în mun. Bălți.

Volumul total de timp alocat concurenților a constituit 36 sec.. Astfel, A. Petkov (PPPN) a fost reflectat în volum de 61% (22 sec.), iar M. Moroșan (PSRM) a avut o cotă de mediatizare de 38,9% (14 sec.).

Conotația reflectării concurenților electorali a fost într-o tonalitate neutră.

A. Petkov (PPPN) și M. Moroșan (PSRM) au avut apariții indirecte.

Cota bărbaților a fost de 76,1% (10 min. 33 sec.), iar cota femeilor – de 23,9% (03 min. 19 sec.).

În perioada de raport, serviciul media audiovizual de televiziune „TV8” a asigurat accesibilitatea persoanelor cu deficiențe de auz și văz în cadrul difuzării programelor de știri, la ora 07:00, prin subtitrare sincron.

II. RESPECTAREA LEGISLAȚIEI ELECTORALE

În urma controlului programelor informativ-analitice, au fost atestate următoarele:

Serviciul media:	TV8
Programul:	„Новая неделя”, emisie directă
Data difuzării:	06 noiembrie 2023
Ora difuzării:	20:00
Durata programului:	01 oră 07 min. 16 sec.
Moderatorul programului	Anatolie Golea
Invitații programului	Vladislav Kulminski, director executiv IPIS Corneliu Ciurea, politolog

Subiectele abordate:	Rezultatele alegerilor locale generale din 05 noiembrie 2023. Scoaterea Partidului „Șansă” din cursa electorală. Identitatea politică a lui Ion Ceban și victoria obținută în primul tur. Situația politică din Republica Moldova. Viitorul PAS-ului pe segmentul politic.
Concluzii:	Nu s-au atestat derogări de la prevederile art. 90 alin. (2) din Codul electoral.

Serviciul media:	TV8
Programul:	„FREEDOM”, emisie directă
Data difuzării:	07 noiembrie 2023
Ora difuzării:	20:00
Durata programului:	01 oră 09 min. 09 sec.
Moderatorul programului	Doin Galben
Invitații programului	Vitalia Pavlicenco, fost deputată Alexandru Slusari, fost deputat Ian Lisnevschi, politolog
Subiectele abordate:	Rezultatele alegerilor locale generale din 05 noiembrie 2023. Acțiunile desfășurate de Ion Ceban în perioada electorală. Excluderea Arinei Corșicova din turul II.
Candidatul electoral vizat în program: La momentul dispunerii controlului acesta are calitatea de candidat electoral.	Conform datelor CEC: - M. Moroșan din 21 septembrie 2023, candidat la funcția de primar din partea PSRM la alegerile locale generale din 05.11.2023 - A. Petkov 09 octombrie 2023, candidat la funcția de primar din partea PPPN la alegerile locale generale din 05.11.2023
Comentarii:	Doin Galben: „ – <i>Avem o informație despre situația de la Bălți. „TV-Nord” scrie că, Arina Corșicova a fost exclusă din turul II pentru funcția de primar al mun. Bălți. Ce-ar însemna asta?</i> ” (20:46:39) Vitalia Pavlicenco: „- <i>Rămâne Petkov.</i> ”(20:47:02) Alexandru Slusari: „- <i>Petkov și celălalt!</i> ”(20:47:05) Doin Galben: „- <i>Da, de la PSRM, Moroșan Maxim ar fi, dar e surprinzător sau nu?</i> ”(20:47:09)
Concluzii:	Astfel, ca urmare a examinării tuturor circumstanțelor, este de menționat că, în perioada electorală, potrivit prevederilor art. 90 alin. (2) din Codul electoral: „ <i>În serviciile media audiovizuale, grupurile de inițiativă, concurenții electorali (candidații în alegeri), reprezentanții și persoanele de încredere ale acestora nu pot avea intervenții directe sau indirecte și nu pot fi vizați de terți în alte programe audiovizuale decât cele cu caracter electoral, stabilite expres în declarațiile politicilor editoriale ale furnizorilor de servicii media. Programele cu caracter electoral se consideră: programele de știri și actualități, emisiuni de informare electorală, emisiuni de promovare electorală, dezbateri electorale, programe de publicitate electorală.</i> ” Potrivit declarației privind politica editorială pentru reflectarea alegerilor locale din 05 noiembrie 2023, depusă de serviciul media audiovizual de televiziune „TV8” și aprobată de CA prin Decizia nr. 269 din 08.09.2023, la pct. 3 serviciul media s-a angajat să difuzeze în această perioadă trei tipuri de programe audiovizuale cu caracter electoral: „a) <i>De luni până vineri, grila de emisie a postului „TV8” va include minim 5 programe de știri și actualități în primă difuzare.</i> b) <i>Dezbateri electorale, vor fi organizate cu respectarea legislației electorale și cea audiovizuală;</i> c) <i>Programe de publicitate electorală, vor fi difuzate în corespundere cu normele legale.</i> ” Astfel, programul audiovizual „FREEDOM” nu se regăsește în lista programelor cu caracter electoral clasificate de Codul electoral. Prin urmare, concurenții electorali nu pot avea intervenții directe sau indirecte și nu pot fi vizați de terți în alte programe audiovizuale, decât cele cu caracter electoral, stabilite expres, în declarația privind politica editorială a furnizorului de servicii media A.O. „Media Alternativă” . Astfel, sunt relevante prevederile art. 90 alin. (2) din Codul electoral.

Serviciul media:	TV8
Programul:	„АЛТЕПНАТНА”, emisie directă
Data difuzării:	08 noiembrie 2023
Ora difuzării:	20:00:17

Durata programului:	01 oră 05 min. 10 sec.
Moderatorul programului	Iulia Budeci
Invitații programului	Anatol Țăranu, politolog Igor Boțan, director executiv al Asociației ADEPT
Subiectele abordate:	Rezultatele alegerilor locale generale din 05 noiembrie 2023, inclusiv cele ale PAS-ului. Cum a reușit Ion Ceban să câștige al doilea mandat din primul tur. Acțiunile partidului de guvernământ. Decizia Comisiei Europene prin care recomandă oficial țărilor membre UE să înceapă negocierile de aderare la UE a Republicii Moldova. Interviu despre Moldova în UE cu Corina Crețu, europarlamentar.
Concluzii:	Nu s-au atestat derogări de la prevederile art. 90 alin. (2) din Codul electoral.

Serviciul media:	TV8
Programul:	„Cutia Neagră”, emisie directă
Data difuzării:	09 noiembrie 2023
Ora difuzării:	20:00:17
Durata programului:	01 oră 09 min. 47 sec.
Moderatorul programului	Mariana Rață
Invitații programului	Alexei Buzu, ministru al Muncii
Subiectele abordate:	Condițiile de acordare a compensațiilor pentru energie în perioada rece a anului. Cum luptă ministerul cu sărăcia. Majorarea pensiilor. Fenomenul migrației în Republica Moldova.
Concluzii:	Nu s-au atestat derogări de la prevederile art. 90 alin. (2) din Codul electoral.

De menționat că, prin deciziile nr. 353 din 03.11.2023 și nr. 360 din 10.11.2023, CA a sancționat cu amendă în mărime de 10 000 de lei AO „Media Alternativă”, fondatoarea serviciului media audiovizual de televiziune „TV8”, pentru nerespectarea prevederilor art. 90 alin. (2) din Codul electoral, în conformitate cu art. 84 alin. (6) lit. e) din CSMA.

III. ASIGURAREA INFORMĂRII CORECTE

În perioada de raport, unele știri difuzate în cadrul programelor informative supuse verificării au conținut imagini/secvențe video, sursa cărora nu a fost indicată:

- 06.11.2023(19:24:47);
- 07.11.2023 (19:04:39, 19:05:24,19:06:10);
- 08.11.2023 (19:14:02);
- 11.11.2023 (19:05:05, 19:05:20, 19:07:02, 19:07:12, 19:29:07, 19:29:53);
- 12.11.2023 (19:19:58, 19:20:26, 19:20:44, 19:21:30).

Prin urmare sunt relevante prevederile **art. 13 alin. (5) lit. e) din CSMA**, care stipulează că: „În programele audiovizuale de știri și de dezbateri trebuie să fie respectate următoarele reguli: e) în cazul prezentării înregistrărilor provenite din alte surse decât cele ale redacției, să se precizeze acest lucru.”

De specificat că, prin Decizia nr. 353 din 03.11.2023, CA a sancționat cu avertizare publică AO „Media Alternativă”, fondatoarea serviciului media audiovizual de televiziune „TV8”, pentru încălcarea prevederilor art. 13 alin. (5) lit. e) din CSMA , în conformitate cu art. 84 alin. (3) lit. a) din CSMA.

De asemenea, în perioada 06-12 noiembrie 2023, „TV8” a difuzat programe de informare electorală. Astfel, în urma controlului au fost atestate următoarele rezultate:

Serviciul media:	TV8
Programul:	„Întrebă Ghețu”, emisie directă
Data difuzării:	10 noiembrie 2023
Ora difuzării:	20:00:09

Durata programului:	01 oră 05 min. 48 sec.
Moderatorul programului	Natalia Ghețu
Invitații programului	Ion Tăbîrță, comentator politic Marcela Adam, deputat PAS Grigore Novac, deputat BECS
Subiectele abordate:	Moldova – tot mai aproape de Uniunea Europeană. Ion Ceban a câștigat al doilea mandat din primul tur. Felul cum vor fi create alinațele la nivel local. Rezultatele alegerilor locale generale din 05 noiembrie 2023.
Concluzii:	Nu s-au atestat derogări de la prevederile art. 13 din CSMA.

Serviciul media:	TV8
Programul:	„Vania Băț”, primă difuzare
Data difuzării:	10 noiembrie 2023
Ora difuzării:	21:19:15
Durata programului:	05 min. 02 sec.
Moderatorul programului	Ion Jitari
Subiectele abordate:	Raportul prezentat de șeful SIS privind sistarea activității a 6 servicii media TV. Excluderea Partidului „Șansă” din cursa electorală. Rezultatele alegerilor locale generale din 05 noiembrie 2023.
Concluzii:	Nu s-au atestat derogări de la prevederile art. 13 din CSMA.

Serviciul media:	TV8
Programul:	„Vania Băț”, primă difuzare
Data difuzării:	11 noiembrie 2023
Ora difuzării:	22:24:49
Durata programului:	04 min. 11 sec.
Moderatorul programului	Ion Jitari
Subiectele abordate:	Datoriile istorice ale Moldovagaz față de Gazprom
Concluzii:	Nu s-au atestat derogări de la prevederile art. 13 din CSMA.

Serviciul media:	TV8
Programul:	„Cutia Neagră Plus”, primă difuzare
Data difuzării:	12 noiembrie 2023
Ora difuzării:	19:45:12
Durata programului:	58 min. 40 sec.
Moderatorul programului	Mariana Rață
Invitații programului	Gheorghe Gorceag, <i>director</i> Centrul pentru Achiziții Publice Centralizate în Sănătate
Subiectele abordate:	Investigația a vizat urmările războiului din Ucraina care a dat peste cap piața medicamentelor din Republica Moldova, iar una dintre crizele generate de agresiunea militară rusească a fost lipsa de medicamente pentru spitalele din țară. Din cauza sistării activității mai multor fabrici și depozite de medicamente din Ucraina și a schimbării lanțurilor de distribuție, mai multe medicamente au ajuns să coste chiar și de două ori mai scump. De asemenea, prezent în platou, Gheorghe Gorceag a abordat următoarele teme: Cum a afectat stocurile de medicamente războiul din Ucraina, Achizițiile publice preconizate pentru anul 2024, „Mafia” și „Războiul” existent în domeniul medicamentelor.
Concluzii:	Nu s-au atestat derogări de la prevederile art. 13 din CSMA.

9. „R Live TV”

I. TURUL II AL ALEGERILOR LOCALE GENERALE DIN 19 NOIEMBRIE 2023

În perioada 06-12 noiembrie 2023, ca urmare a controlului privind programele de informare electorală, au fost atestate următoarele rezultate:

Serviciul media:	R Live TV
Programul:	„Rezoomat”
Data difuzării:	07 noiembrie 2023
Ora difuzării:	20:00
Durata program:	55 min. 09 sec.
Invitații programului	Doru Petruți, director IMAS și Mihai Mogîldea, director executiv IPRE.
Subiectele abordate:	Bilanțul alegerilor locale generale din 05 noiembrie 2023
Comentarii:	Doru Petruți și Mihai Mogîldea au analizat rezultatele alegerilor locale generale și campania electorală a partidelor politice, menționând punctele forte și cele slabe pentru candidații la funcția de primar general. În cadrul emisiunii au discutat și despre excluderea partidului „Șansă” din alegeri și despre rezultatele partidului de guvernare în acest scrutin.
Concluzii:	Nu au fost comise încălcări de la art. 13 din CSMA.

Serviciul media:	R Live TV
Programul:	„Teritoriul Libertății”
Data difuzării:	09 noiembrie 2023
Ora difuzării:	19:00
Durata program:	01 oră 31 min. 16 sec.
Invitații programului	Iurie Cecan - ex-președinte CEC, Andrei Curăraru – expert WatchDog, Alexandu Tănase - fost președinte al Curții Constituționale a Republicii Moldova.
Subiectele abordate:	Alegerile locale generale, integrarea europeană, reforma justiției, etc.
Comentarii:	Cei trei invitați au discutat despre următoarele subiecte: - demisia lui Nicolae Roșca de la Curtea Constituțională și despre componența incompletă a CC; - despre rezultatele alegerilor locale generale din 05 noiembrie 2023; - scandal în alegeri: candidați excluși, cumpărarea alegătorilor, implicarea externă în alegeri; - resursele influenței ideologice ale Kremlinului asupra Moldovei; - despre recomandarea Comisiei Europene de începere a negocierilor pentru aderarea Republicii Moldova și a Ucrainei la Uniunea Europeană. La finalul programului fiecare invitat a avut câte două minute pentru a prezenta o concluzie despre subiectele discutate.
Concluzii:	Nu au fost comise încălcări ale art. 13 din CSMA.

10. „TVC 21”

I. TURUL II AL ALEGERILOR LOCALE GENERALE DIN 19 NOIEMBRIE 2023

În perioada 06-12 noiembrie 2023, serviciul media audiovizual de televiziune „TVC 21”, în buletinele de știri de la ora 19:30, de luni până duminică (limba de difuzare: română), a difuzat 8 subiecte cu caracter politic, social și electoral, în cadrul cărora au fost reflectați 3 subiecți politici/electorali. Volumul total de timp acordat subiecților politici/electorali a constituit 01 min. 21 sec., dintre care de cea mai mare pondere de reflectare a beneficiat PAS – cu 74,1% (01 min.), urmat de PLDM – cu 13,6% (11 sec.) și PR – cu 12,3% (10 sec.).

Conotația reflectării subiecților politici/electorali a fost într-o tonalitate neutră pentru PLDM și PAS, cel din urmă fiind prezentat și negativ din cauza declarației lui V. Filat: „*Alegerile care au avut loc pe 5 noiembrie este un început de sfârșit pentru guvernarea PAS*”.

În context negativ a fost reflectat și PR în subiectul în care se spune că deputatul A. Nesterovschi rămâne în arest.

Toți subiecții politici/electorali au beneficiat doar de apariții indirecte.

În perioada de 06-12 noiembrie 2023, serviciul media audiovizual de televiziune „TVC 21” nu a reflectat niciun concurent electoral.

Raportul gender atestă că cota bărbaților este de 100% (21 sec.).

În perioada 06-12 noiembrie 2023, „TVC 21” a asigurat accesibilitatea persoanelor cu deficiențe de auz și văz în cadrul difuzării buletinelor de știri de la ora 19:30.

II. RESPECTAREA LEGISLAȚIEI ELECTORALE

În perioada de control, serviciul media audiovizual de televiziune „TVC 21” a difuzat 7 știri cu caracter electoral, care nu au fost încadrate în rubrici sau grupaje informative, evidențiate prin semnale acustice și vizuale unice:

- 06.11.2023: „*Sistem video la alegeri*” (19:36:50);

- 07.11.2023: „*La 19 noiembrie, al doilea tur al alegerilor*” (19:33:42), „*PAS nu a obținut funcția de primari în municipii*”;

- 08.11.2023: „*Liderul partidului de opoziție „Renaștere”, în arest*” (19:40:54), „*Ex-prim-ministrul Vlad Filat a făcut o declarație*” (19:41:07);

- 09.11.2023: „*Liderul partidului de opoziție „Renaștere”, în arest*” (19:36:24), „*Ex-prim-ministrul Vlad Filat a făcut o declarație*” (19:36:38).

Astfel, potrivit **pct. 38** din Regulamentul privind reflectarea alegerilor de către instituțiile mass-media, se stipulează că: „*În programele de știri și actualități, subiectele cu caracter electoral sunt incluse la rubrica specială „Electorală”, evidențiată prin semnale acustice sau vizuale unice la început și la final*”.

Prin urmare, sunt relevante prevederile **art. 90 alin. (1) din Codul electoral**, care stipulează: „*În perioada electorală, programele audiovizuale cu caracter electoral și materialele scrise care vizează, într-un fel sau altul, grupurile de inițiativă, concurenții electorali (candidații în alegeri) și participanții la referendum sunt difuzate/publicate cu respectarea Regulamentului privind reflectarea alegerilor de către instituțiile mass-media, aprobat de Comisia Electorală Centrală.*”

De asemenea, ca urmare controlului programului informativ-analitic, au fost atestate următoarele rezultate:

Serviciul media:	„TVC 21”
Programul:	„Истина”
Data difuzării:	07 noiembrie 2023
Ora difuzării:	20:00
Durata programului:	01 oră 47 min.
Moderatorul programului	Andrei și Dmitrii Negruță
Invitații programului	Maxim Moroșan, candidatul în primul tur din partea PSRM pentru fotoliu de primar al municipiului Bălți și Serghei Grama, consilier municipal la Bălți.
Subiectele abordate:	Desfășurarea alegerilor locale generale 2023, rezultatele alegerilor, încălcările atestate, candidații care au trecut în turul II, programul elaborat de Maxim Moroșan, greșeli în timpul desfășurării campaniei, consilierii municipali etc.
Comentarii:	La începutul programului, voice-over-ul a menționat cei doi candidați care au trecut în turul II, este vorba de Alexandr Petkov și Arina Corșicova. La fel, voice-over-ul a specificat „ <i>это запасной кандидат запасного кандидата и именно за неё вечером в пятницу призвал голосовать Илан Шор, после исключения партии Шанс. В связи с этим, появились разговоры о том, что запасного кандидата могут снять по отработанной схеме. И тогда, во второй тур выйдет кандидат, занявший 3 место, Максим Морошан от партии социалистов. Интрига</i> ”

	<p><i>сохраняется. Почему бельчане голосуют за варяг? Кто будет управлять в Бельцах и какие сюрпризы нас ждут? ”. Pe parcursul programului invitați au vorbit despre modul de desfășurare a alegerilor locale în municipiul Bălți, la minutul 20:11:45, moderatorul, Dmitrii Negruța, l-a întrebat pe Maxim Moroșan, despre Alexandr Petkov care s-a clasat pe primul loc, nefiind de la Bălți și neavând experiența administrării municipalității. De asemenea, moderatorul menționează (20:31:20) că dacă bălțenii votau pentru Maxim Moroșan, la fel ca pentru partid, el ar fi avut cu 4 voturi mai mult, decât Arina Corșicova. La minutul 21:06, moderatorul a anunțat ultima noutate despre scoaterea candidatei Arina Corșicova din cursa electorală. Programul a fost întrerupt de publicitate, iar în partea a doua candidatul la turul II al alegerilor locale generale, Maxim Moroșan a adresat alegătorilor din Bălți mulțumiri și a făcut promisiuni electorale.</i></p>
Concluzii:	<p>Ca urmare a examinării tuturor circumstanțelor, este de menționat că, în perioada electorală, potrivit prevederilor art. 90 alin. (2) din Codul electoral: <i>„În serviciile media audiovizuale, grupurile de inițiativă, concurenții electorali (candidații în alegeri), reprezentanții și persoanele de încredere ale acestora nu pot avea intervenții directe sau indirecte și nu pot fi vizați de terți în alte programe audiovizuale decât cele cu caracter electoral, stabilite expres în declarațiile politicilor editoriale ale furnizorilor de servicii media. Programele cu caracter electoral se consideră: programele de știri și actualități, emisiuni de informare electorală, emisiuni de promovare electorală, dezbateri electorale, programe de publicitate electorală”.</i> Conform declarației privind politica editorială pentru reflectarea alegerilor locale din 05 noiembrie 2023, depusă de serviciul media audiovizual public de televiziune „TVC 21” și aprobată de CA prin Decizia nr. 269 din 08.09.2023, la pct. 3 serviciul media s-a angajat să difuzeze în această perioadă patru tipuri de programe audiovizuale cu caracter electoral: 1) <i>Programe de știri și actualități în limba română, de luni până vineri.</i> 2) <i>Emisiuni de informare electorală – „Главное” și „Кандидат”, ora 20:00, de luni până vineri, în limba rusă; „Important” și „Candidat”, în limba română, ora 20:00, de luni până vineri.</i> 3) <i>Dezbateri electorale în zilele de luni, la ora 18.30, în limba rusă, și în zilele de marți, ora 18.30, în limba română.</i> 4) <i>Programe de publicitate electorală.</i></p> <p>Astfel, programul audiovizual „Истина” nu a fost indicat în Declarația privind reflectarea alegerilor locale.</p> <p>Prin urmare, concurenții electorali nu pot avea intervenții directe sau indirecte și nu pot fi vizați de terți în alte programe audiovizuale, decât în cele cu caracter electoral, stabilite expres în declarația privind politica editorială a furnizorului de servicii media „COTIDIAN” SA.</p> <p>De specificat că, programul „Истина”, din data de 7 noiembrie 2023, a fost difuzat în reluare, pe data de 8 noiembrie 2023, ora 23:18:23.</p> <p>Astfel, sunt relevante prevederile art. 90 alin. (2) din Codul electoral.</p>

III. ASIGURAREA INFORMĂRII CORECTE

Este de menționat că, programul informativ „News Digest”, difuzat de „TVC 21”, de la ora 19:30, este un program audiovizual de știri în care un eveniment este reflectat printr-o frază generală, însoțită de o imagine specifică evenimentului. Rezultatele controlului au atestat că în perioada 06-12 noiembrie 2023, imaginile foto prezentate în programele informative de știri „News Digest” nu au fost însoțite de sursa de proveniență.

În acest sens, sunt relevante prevederile **art. 13 alin. (5) lit. e) din CSMA**: *„În programele audiovizuale de știri și de dezbateri trebuie să fie respectate următoarele reguli: e) în cazul prezentării înregistrărilor provenite din alte surse decât cele ale redacției, să se precizeze acest lucru.”*

Totodată, urmează de specificat că, în perioada suspusă verificării, „TVC 21” a difuzat două subiecte în cadrul cărora nu a asigurat echilibrul de opinii:

- 08.11.2023: *„Secretarul Consiliului de Securitate al Rusiei, Patrușev” (19:36:32) Patrușev a declarat: „Văzând că nu obține succes pe câmpul de luptă, Kievul recurge din ce în ce mai mult la metode teroriste împotriva Moscovei.”*
- 08.11.2023: *„Ex-prim-ministrul Vlad Filat a făcut o declarație” (19:41:07) Ex-prim-ministrul Vlad Filat este convins că alegerile care au avut loc pe 5 noiembrie „este un început de sfârșit pentru guvernarea PAS”.* Această știre a fost prezentată, în reluare, și în buletinul din data de 09.11.2023 (19:36:38).

Astfel, în ambele subiecte informația este prezentată unilateral, fapt ce împiedică libera formare a opiniei. Pozițiile subiecților vizați în știrile menționate supra nu au fost prezentate pe parcursul buletinului de știri și nici în următoarele ediții.

În acest sens, sunt relevante prevederile **art. 13 alin. (6) lit. a) din CSMA**, potrivit cărora: „În cadrul programelor audiovizuale de știri și de dezbateri, de informare în probleme de interes public, de natură politică, economică, socială sau culturală trebuie să fie respectate următoarele cerințe: a) asigurarea imparțialității, echilibrului și favorizarea liberei formări a opiniilor, prin prezentarea principalelor puncte de vedere aflate în opoziție, în perioada în care problemele sunt în dezbateri publică.”

În perioada de raport, „TVC 21” a difuzat programele de informare electorală „**IMPORTANT**” și „**ГЛАВНОЕ**” indicate și în Declarația privind reflectarea alegerilor locale.

În urma controlului au fost atestate următoarele:

Serviciul media:	TVC 21
Programul:	„Important”
Data difuzării:	8 noiembrie 2023
Ora difuzării:	20:00:03
Durata programului:	1 oră 20 min. 35 sec.
Moderatorul programului	Victor Stepaniuc
Invitații programului	Andrian Digolean, secretar de stat, Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare
Subiectele abordate:	Agricultura. Dezvoltarea politicilor în domeniul vitivinicol. Alinierea legislației vitivinicole la cea europeană. Creșterea volumului de export a vinurilor. Suprafața viței-de-vie. Registrul vitivinicol. Oficiul Național al viei și vinului. Comercializarea strugurilor și a vinurilor. Campania „Diaspora Invest”. Subvenționarea domeniului vitivinicol. Investițiile în domeniul vitivinicol. Exportul de struguri de masă și de vinuri.
Comentarii:	În cadrul programului se discută despre prioritățile Ministerului Agriculturii și Industriei Alimentare și ale invitatului. Totodată, se menționează că Andrian Digolean este responsabil de domeniul vitivinicol, sector strategic al agriculturii. Se vorbește despre veniturile pe care le aducea sectorul în trecut și despre situația actuală. În continuare interlocutorii discută despre numărul de angajați în sectorul vitivinicol, pregătirea noilor specialiști, micii și marii producători de vinuri, regiunile vitivinicole: „Codru”, „Ștefan Vodă”, „Valul lui Traian”, contractele cu vinificatorii.
Concluzii:	Nu au fost comise încălcări de la art. 13 din CSMA.

Serviciul media:	„TVC21”
Programul:	„Главное”
Data difuzării:	10 noiembrie 2023
Ora difuzării:	20:00
Durata programului:	01 oră 11 min. 54 sec.
Moderatorul programului	Serghei Scripnic
Invitații programului	Valerii Reniță, scriitor, jurnalist, publicist și Dmitrii Ciubașenco, jurnalist și politolog
Subiectele abordate:	Rezultatele alegerilor locale generale din 5 noiembrie 2023.
Comentarii:	Moderatorul a început programul cu următorul intro (20:01:53): „ну ничего, говорят, что скоро у нас будет <u>опыление молдавского народа</u> , чтобы все поддались чарам свободы, которая называется демократия. Так вот, моя ирония должна вам быть понятна, с одной стороны, что демократия шагает по миру и ее поддерживает весь западный мир, не соответствует той демократии, которая должна быть в Молдове. Нам ее назначили, нам ее озвучили. Многое понятно, а непонятного еще больше. Как вы считаете заявления таких... одних из лидеров партии провластной ПАС, даже не провластной, <u>а властной партии</u> , как Мариана, о том, что достигнут высочайший результат этих выборов для партии ПАС с перечислением населенных пунктов ну и так далее”. Dmitrii Ciubașenco a făcut analiza rezultatelor PAS la alegerile locale generale din 5 noiembrie 2023 și le-a comparat cu rezultatele de la alegerile prezidențiale din 2020. Ciubașenco consideră că

PAS nu a reușit să creeze un partid unitar cu conducere clară și membri puternici, mai mult, Maia Sandu a rămas, de facto, lider real al acestui partid, care-l menține pe linia de plutire.

(20:08:38) Moderatorul a remarcat că „*Но, судя по тому, что рассказал господин Карп в своем обращении по результатам выборов, он очень рад, о том, что там появится сильная коалиция со стороны ПАС, благодаря его результату и очень он сетует о том, что очень поздно начал агитацию себя лично, хотя я вспоминаю, что нельзя было делать ничего, когда он начал эту агитацию и ему за это ничего не было, его никто не снял. Как вы реагировать будете на эти слова сказаны господином Карпом?*”

Valerii Reniță a declarat că, (20:09:24) Lilian Carp este un politician slab, căruia funcția de președinte al Comisiei parlamentare securitate națională i-a fost oferită în calitate de cadou. În același context, invitatul mai afirmă că, Lilian Carp nu este pregătit pentru funcția dată din punct de vedere profesional și al biografiei. De asemenea, acesta specifică: „*но у него были, так сказать, как у политика и человека плохие данные он числится очень негативным фактором, негативным человеком в деле Стояногло. Все знают, что, в принципе, это дело Стояногло было шито белыми нитками и шил это дело, в принципе, или эти нитки, были доставлены именно этим человеком, который баллотировался, Лилианом Карпом. И он все это дело вместе с Литвиненко они сварганили вместе, на базе не аргументов, хотя он на базе, не на основе доводов, хотя он был председателем комиссии. У него была как как бы руки, никак не связаны, наоборот, он мог достать, что угодно против Стояногло, но они взяли и слепили какое-то очень левое дело. Он представил высшему совету прокуроров газеты, вырезки из газет, и представил это, как доводы. Потом они в Украине тоже против него там сфабриковали документы, просто сфальсифицировали и на его жену, на жену Стояногло и это представили тоже как довод. Вот этот весь мир об этом знал, то есть я имею в виду Молдову. Все знали, что он как бы? Организовал такую, извините, если не подлянку, то подставу генеральному прокурору и таким образом, таким образом именно и сняли генерального прокурора, как оказывается. Тем более, если бы это наверно вышло перед выборами, он не взял эти несчастные проценты, которые взял, если бы стало известно*”

În continuare, moderatorul a pus în discuție subiectul coaliției: definiția, reușitele și eșecurile acesteia, totodată, a abordat subiectul opoziției: reprezentanții acesteia, participarea politică pasivă a comuniștilor și a socialiștilor, realizările lui Ilan Șor.

După pauza de publicitate, invitații au discutat despre armata Republicii Moldova, donațiile de armament din partea Franței.

În contextul discuțiilor, moderatorul (20:44:11) a menționat: „*Одно дело говорить, а другое дело воевать. Украина показала, при тех возможностях мобилизации населения, большинство убежало, с 43 миллионов, там осталось 23 миллиона, 10 миллионов убежали.*”

Dmitrii Ciubașenco a afirmat că, (20:46:36) „*Евросоюз, в целом политика, что ЕС находится фактически состоянии конфликта с Российской Федерацией. Ну как бы все признают, что это фактически война между Западом и Россией. Она проходит на территории Украины. Запад поддерживает Украину.*”

Valerii Reniță a susținut că (21:09:38) „*Всё, что говорила Майя Санду о войне было построено на том, чтобы мы были как бы в войне. И все эти угрозы надуманные, виртуальные и гибридные войны, за счёт чего они плюют на Конституцию и законы наши тоже из-за этого? Потому что так можно удержаться у власти и так можно спокойно говорить с Евросоюзом*”.

În acest context, Dmitrii Ciubașenco s-a referit la prelungirea stării de urgență în țară: (21:11:27) „*Потому что может собраться там несколько министров. Сколько их там сейчас? 10? Да, по-моему, и своим решением отменить выборы, запретить партию, запретить телеканалы там заблокировать какие-то сайты и всё, что хочешь делать. Это незаконно по нормальным законам, нормального времени. А так, всё это можно делать им это вот, удержаться у власти*”.

Pe durata programului audiovizual, moderatorul s-a remarcat printr-o conduită vădit lipsită de imparțialitate și bună-credință, fapt ce încalcă dreptul consumatorilor de servicii media la o informare corectă și obiectivă.

În acest sens, moderatorul a neglijat obligația de a interveni pentru echilibrarea declarațiilor făcute de invitați. Pe parcursul emisiunii, invitații s-au pronunțat, neavând la bază informații verificate ori surse sigure. Acest fapt poate induce în eroare publicul, îi poate manipula percepția și poate crea premise pentru formarea unei viziuni distorsionate asupra realității, ceea ce denotă lipsa bunei-credințe din partea furnizorului de servicii media.

Mai mult, moderatorul a arătat o atitudine părtinitoare, nu a întrerupt invitații pentru a acorda întrebări adăugătoare sau pentru a cere probarea celor spuse. Respectiv, mai multe subiecte de interes public au fost prezentate în acest program unilateral, cu omiterea informațiilor și a punctelor de vedere importante pentru înțelegerea situației.

	În acest context, este de menționat că lipsa documentării contravine principiilor informării corecte și face ca informația furnizată consumatorilor de servicii media să fie, în esență, subiectivă.
Concluzii:	Sunt relevante prevederile art. 13 alin. (1) lit. b) din CSMA , care stipulează: „ <i>În virtutea dreptului fundamental la informare, furnizorii de servicii media trebuie să respecte următoarele exigențe: să informeze cu privire la un fapt sau un eveniment corect, iar informația să fie verificată și prezentată în mod imparțial și cu bună-credință.</i> ”

De menționat că, prin Decizia nr. 353 din 03.11.2023, CA a sancționat cu avertizări publice serviciul media audiovizual de televiziune „TVC 21” pentru nerespectarea prevederilor art. 13 alin. (1) lit. b) din CSMA, potrivit cărora: „*În virtutea dreptului fundamental la informare, furnizorii de servicii media trebuie să respecte următoarele exigențe: b) să informeze cu privire la un fapt sau eveniment corect, iar informația să fie verificată și prezentată în mod imparțial și cu bună-credință*” și pentru nerespectarea prevederilor art. 13 alin. (5) lit. e) din CSMA: „*În programele audiovizuale de știri și de dezbatere trebuie să fie respectate următoarele reguli: e) în cazul prezentării înregistrărilor provenite din alte surse decât cele ale redacției, să se precizeze acest lucru*”.

Totodată, prin Decizia nr. 360 din 10.11.2023, CA a sancționat cu avertizare publică serviciul media audiovizual de televiziune „TVC 21” pentru nerespectarea prevederilor art. 13 alin. (6) lit. a) din CSMA, în conformitate cu art. 84 alin. (3) lit. a) din CSMA.

11. „Găgăuzia TV”

I. TURUL II AL ALEGERILOR LOCALE GENERALE DIN 19 NOIEMBRIE 2023

În perioada de raport 06-12 noiembrie 2023, serviciul media audiovizual public de televiziune „TV-Găgăuzia” nu a reflectat activitatea subiecților politici/electorali și nici a concurenților electorali, cu excepția unor subiecte în care a fost reflectată activitatea CEC.

12. „Canal Regional”

I. TURUL II AL ALEGERILOR LOCALE GENERALE DIN 19 NOIEMBRIE 2023

În perioada de raport 06-12 noiembrie 2023, serviciul media audiovizual „Canal Regional” nu a difuzat buletine de știri și programe de informare electorală.

13. „N4”

I. TURUL II AL ALEGERILOR LOCALE GENERALE DIN 19 NOIEMBRIE 2023

În perioada 06-12 noiembrie 2023, serviciul media audiovizual de televiziune „N4”, în buletinele de știri de la ora 20:30 (limba de difuzare: română), a difuzat 6 știri cu caracter politic, social și electoral, în cadrul cărora au fost reflectați 10 subiecți politici/electorali (partide) și 2 concurenți electorali.

Volumul total de timp acordat subiecților politici a constituit 06 min. 31 sec., dintre care, de cea mai mare pondere de reflectare au beneficiat PSRM și PAS – cu 28,6% (01 min. 52 sec.), urmate de PPDA – cu 15,9% (01 min. 02 sec.) și PCRM – cu 10% (39 sec.).

Conotația reflectării subiecților politici/electorali la alegerile locale generale a fost într-o tonalitate neutră. PAS, MAN și PPPN au fost reflectați și negativ din cauza acuzațiilor concurenților electorali. Subiecții politici/electorali PAS, PSRM, PPDA la alegerile locale generale au fost reflectați direct și indirect, iar ceilalți au avut doar apariții indirecte.

În perioada de raport 06-12 noiembrie 2023, serviciul media audiovizual de televiziune „N4” a reflectat 2 concurenți electorali.

Volumul total de timp acordat concurenților electorali a constituit 54 sec.: M. Moroșan (PSRM) – 67% (36 sec.), urmat de A. Petkov (PPPN) – 33% (18 sec.).

Conotația reflectării concurenților electorali a fost într-o tonalitate neutră, iar A. Petkov (PPPN) a fost reflectat și negativ din cauza acuzațiilor din campania electorală.

M. Moroșan (PSRM) a fost reflectat atât direct, cât și indirect, iar A. Petkov (PPPN) – doar indirect. Cota bărbaților a fost cea dominantă – 98,7% (05 min.), iar cota femeilor – 1,3% (04 sec.).

Serviciul media audiovizual de televiziune „N4” a asigurat accesibilitatea persoanelor cu deficiențe de auz și văz prin titrare sincron a buletinelor de știri de la ora 20:30.

II. RESPECTAREA LEGISLAȚIEI ELECTORALE

Totodată, este de menționat că serviciul media audiovizual de televiziune „N4” a difuzat programele audiovizuale „Puterea a patra” și „Без залпмыков”, în cadrul cărora au fost abordate subiecte cu conținut electoral și despre concurenți electorali, deși în Declarația privind reflectarea alegerilor locale furnizorul de servicii media „SELECTCANAL TV” SRL nu a indicat acest program, fapt care contravine prevederilor art. 90 alin. (2) din Codul electoral, potrivit căruia: „În serviciile media audiovizuale, grupurile de inițiativă, concurenții electorali (candidații în alegeri), participanții la referendum, reprezentanții și persoanele de încredere ale acestora nu pot avea intervenții directe sau indirecte și nu pot fi vizați de terți în alte programe audiovizuale decât cele cu caracter electoral, stabilite expres în declarațiile politicilor editoriale ale furnizorilor de servicii media”.

Serviciul media:	N4
Programul:	„Puterea a patra”
Data difuzării:	06 noiembrie 2023
Ora difuzării:	19:00
Durata program:	01 oră 09 min. 13 sec.
Invitații programului	Iurie Cecan, ex-președinte CEC.
Subiectele abordate:	Bilanțul alegerilor locale generale din 05 noiembrie 2023
Comentarii:	Iurie Cecan a vorbit despre activitatea CEC la acest scrutin și a menționat că totul a decurs transparent și bine organizat. A discutat despre modificările Codului electoral, despre victoria lui Ion Ceban și despre posibilitatea votului celor din diasporă la alegerile locale.
Concluzii:	Nu au fost comise încălcări de la art. 90 alin. (2) din Codul electoral .

Serviciul media:	N4
Programul:	„Puterea a patra”
Data difuzării:	07 noiembrie 2023
Ora difuzării:	18:58:22
Durata program:	01 oră 16 min. 54 sec.
Invitații programului	Ian Lisnevschi, directorul companiei „Intellect Group”, politolog.
Subiectele abordate:	Alegerile locale generale din 05 noiembrie 2023
Comentarii:	Ian Lisnevschi a analizat campania electorală PAS, a menționat scăderea încrederii în mass-media și în instituțiile statului. Printre subiectele abordate a fost și victoria lui Ceban și analiza componenței CMC. Spre finalul emisiunii, moderatorul a abordat subiectul alegerilor locale generale (20:04:54): „Despre turul doi, aș vrea să discutăm un piculeț, din 19 noiembrie, dar prin prisma faptului că la Orhei candidata Cociu a câștigat, dar nu din cauza faptului că este profesionistă în jurnalism, ci din cauza faptului că „Șansa” a binecuvântat-o. Candidatul PAS a zis că va contesta, pentru dumneavoastră este clar că ea nu depune jurământul pentru funcția de primar la Orhei?...”

	<p><i>Moderatorul (20:13:12): „Apropo de turul doi, la Bălți, previziuni aveți? Candidatul lui Renato Usatfi sau candidata lui Ilan Șor, care a apărut de nicăieri și a luat locul doi cu un scor foarte mic de Alexandr Petkov.</i></p> <p><i>Lisnevschi: „Cu părere de rău, mie mi se pare că la Bălți, aș vrea să greșesc, dar mi se pare că situația va fi negativă. Candidatul lui Șor va fi scos, posibil nu doar el va fi scos, posibil și candidatul socialiștilor va fi scos, de ce nu? Totul este posibil. De ce se va produce haos la Bălți, în Bălți nu există susținători PAS, acolo permanent au votat de stânga...”</i></p>
Concluzii:	<p>Astfel, ca urmare a examinării tuturor circumstanțelor, este de menționat că, în perioada electorală, potrivit prevederilor art. 90 alin. (2) din Codul electoral: „În serviciile media audiovizuale, grupurile de inițiativă, concurenții electorali (candidații în alegeri), reprezentanții și persoanele de încredere ale acestora nu pot avea intervenții directe sau indirecte și nu pot fi vizați de terți în alte programe audiovizuale decât cele cu caracter electoral, stabilite expres în declarațiile politicilor editoriale ale furnizorilor de servicii media. Programele cu caracter electoral se consideră: programele de știri și actualități, emisiuni de informare electorală, emisiuni de promovare electorală, dezbateri electorale, programe de publicitate electorală.” Potrivit declarației privind politica editorială pentru reflectarea alegerilor locale din 05 noiembrie 2023, depusă de serviciul media audiovizual de televiziune „N4” și aprobată de CA prin Decizia nr. 269 din 08.09.2023, la pct. 3, serviciul media s-a angajat să difuzeze în această perioadă trei tipuri de programe audiovizuale cu caracter electoral: „1) Bloc de știri electorale în ediția de știri „Obiectiv” 2) Dezbateri electorale, luni și joi la ora 19:00; 3) Programe de publicitate electorală”.</p> <p>Astfel, programul audiovizual „Puterea a patra”, nu se regăsește în lista programelor cu caracter electoral clasificate de Codul electoral.</p> <p>Prin urmare, concurenții electorali nu pot avea intervenții directe sau indirecte și nu pot fi vizați de terți în alte programe audiovizuale, decât cele cu caracter electoral, stabilite expres în declarația privind politica editorială a furnizorului de servicii media „SELECTCANAL TV” SRL.</p> <p>Astfel, sunt relevante prevederile art. 90 alin. (2) din Codul electoral.</p>

Serviciul media:	N4
Programul:	„Puterea a patra”
Data difuzării:	08 noiembrie 2023
Ora difuzării:	19:00
Durata program:	01 oră 04 min. 38 sec.
Invitații programului	Alexandr Slusari, directorul executiv al asociației „Forța Fermierilor”
Subiectele abordate:	Protestele fermierilor, campania de împădurire, alegeri locale generale.
Comentarii:	A. Slusari a povestit despre întrevvederea cu D. Recean și despre faptul că, oricum, pe 21 noiembrie, fermierii vor ieși la proteste. Despre campania de împădurire a menționat că aceasta va fi o soluție atunci când procentul împăduririi va fi mai mare decât cel al defrișării. Cu privire la alegeri a venit cu propria analiză a rezultatelor.
Concluzii:	Nu au fost comise încălcări de la art. 90 alin. (2) din Codul electoral.

Serviciul media:	N4
Programul:	„Puterea a patra”
Data difuzării:	09 noiembrie 2023
Ora difuzării:	19:00
Durata program:	01 oră 12 min.
Invitații programului	Veaceslav Ioniță, expert în politici economice.
Subiectele abordate:	Reforme în economie, alegeri, proteste.
Comentarii:	Veaceslav Ioniță a discutat despre reformele în economie, despre alegerile locale și prognoze pentru cele parlamentare. A comentat protestul transportatorilor și protestul iminent al agricultorilor. A vorbit despre circumstanțele economice și politice care au dus la nemulțumire și la proteste.
Concluzii:	Nu au fost comise încălcări de la art. 90 alin. (2) din Codul electoral.

Serviciul media:	N4
Programul:	„Без залстукоев”
Data difuzării:	10 noiembrie 2023
Ora difuzării:	18:00
Durata program:	01 oră 37 min. 20 sec.
Invitații programului	Galina Șalari, economist.
Subiectele abordate:	Reforme în economie, alegeri locale, aderare la Uniunea Europeană, etc.
Comentarii:	În cadrul programului invitata a abordat următoarele subiecte: - analiza inflației, prețurile și datele recensământului din 2014, care nu reflectă situația reală; - compensațiile și gradele de vulnerabilitate ale populației, care denotă un procent extrem de mare al cetățenilor cu venituri foarte mici; - alegerile locale generale din 05 noiembrie 2023; - situația economică a întregii țări, care trebuie analizată separat de Chișinău din cauza regimului de dezvoltare diferit în alte regiuni. - analiza unor promisiuni economice din partea lui Dorin Recean despre business și antreprenoriat; - prognoze despre aderarea Republicii Moldova la Uniunea Europeană și analiza raportului cu privire la realizarea recomandărilor CE.
Concluzii:	Nu au fost comise încălcări de la art. 90 alin. (2) din Codul electoral.

Prin Decizia nr. 360 din 10.11.2023, CA a sancționat cu amendă în mărime de 10 000 de lei serviciul media audiovizual de televiziune „N4” pentru încălcarea prevederilor art. 90 alin. (2) din Codul electoral.

III. ASIGURAREA INFORMĂRII CORECTE

În perioada de raport, la difuzarea subiectului „*Grosu: Am fi vrut un primar cu adevărat european*” (20:46:43) din 06 noiembrie 2023, serviciul media audiovizual de televiziune „N4” nu a asigurat echilibrul de opinii. Grosu a afirmat că ar fi vrut un primar cu adevărat european și a lăsat să se înțeleagă că nu este mulțumit de rezultatele alegerilor locale și îl acuză pe Ion Ceban, care a fost ales, că ar fi omul Kremlinului, deghizat în primar pro european. În urma acestor acuzații nu a fost prezentată opinia sau reacția lui Ion Ceban.

Prin urmare, sunt relevante prevederile **art. 13 alin. (6) lit. a) din CSMA**, potrivit cărora: „*În cadrul programelor audiovizuale de știri și de dezbateri, de informare în probleme de interes public, de natură politică, economică, socială sau culturală trebuie să fie respectate următoarele cerințe: a) asigurarea imparțialității, echilibrului și favorizarea liberei formări a opiniilor, prin prezentarea principalelor puncte de vedere aflate în opoziție, în perioada în care problemele sunt în dezbateri publică*”.

Prin scrisoarea nr. 235-R/23-E din 15.11.2023, ICS „Reforma Art” SRL a comunicat CA următoarele: „*Atragem atenția asupra faptului că Declarația postului pentru reflectarea alegerilor locale din data de 03 noiembrie 2023 și-a consumat efectele odată cu finalizarea scrutinului din data de 03 noiembrie 2023, or, această declarație nu se referă la turul II al alegerilor, după cum postul „Jurnal TV” și-a asumat responsabilitatea organizării dezbaterilor electorale strict pentru funcția de primar al mun. Chișinău . Prin urmare, referirea la posibila derogare de la prevederile acestei declarații nu își găsește relevanța, atât timp cât acest act a expirat la data de 03.11.2023. În continuare, prin Dispoziția nr.92 din 03.11.2023 a Comisiei pentru Situații Excepționale, PP „Șansa” și toți concurenții electorali înaintați de acesta, au fost excluși din cursa electorală, împrejurări în care aceștia nu mai dețineau calitatea de concurent electoral și asupra lor nu se mai refereau restricțiile specificate de art. 90 alin. (2) Codul electoral, împrejurări în care enunțurile din raport privind posibilele încălcări prin numirea acestui partid sau exponenți ai lui, nu pot fi apreciate ca fiind încălcări.*

De asemenea, urmează a se ține cont și de prevederile art. 70 alin . (3) Codul electoral, potrivit cărora indiferent de tipul scrutinului, campania electorală începe la data înregistrării concurentului electoral, dar nu mai devreme de 30 de zile înainte de ziua votării și se încheie la data anulării înregistrării concurentului electoral sau în ziua de vineri înainte de ziua votării. În cazul alegerilor prezidențiale și al celor locale, candidații care au trecut în al doilea tur de scrutin pot desfășura campania electorală după stabilirea datei celui de-al doilea tur de scrutin prin hotărârea Comisiei Electorale Centrale, dar nu mai târziu de 10 zile înainte de ziua alegerilor. Reieșind din Hotărârea CEC nr.1546 din 08.11.2023 cu privire la data desfășurării turului al doilea de scrutin pentru alegerea primarilor în unele circumscripții electorale municipale, orășenești, sătești (comunale), data turului II de scrutin a fost stabilită pentru 19 noiembrie 2023. Această Hotărâre nu se referă și la mun. Chișinău, unde primarul a fost ales din primul tur. În asemenea mod, prin efectul legii citate, în perioada zilelor de sâmbătă, 4 noiembrie până pe data de 8 noiembrie curent, efectele legale referitoare la agitația electorală, concurenți electorali, etc. au fost suspendate, neavând incidență nici prevederile art. 90 alin. (2) Codul electoral. Reamintim membrilor CA că dreptul postului de televiziune și a participanților la emisiunile organizate de noi, la libera exprimare, este garantat prin: art. 32 din Constituție: „Oricărui cetățean îi este garantată libertatea gândirii, a opiniei, precum și libertatea exprimării în public prin cuvânt, imagine sau prin alt mijloc posibil”; art. 34 din Constituție: „Dreptul persoanei de a avea acces la orice informație de interes public nu poate fi îngrădit”; art.10 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale din 04.11.1950, care are prioritate asupra legislației naționale și care stabilește libertatea de exprimare.

Prevederile relevante ale Legii cu privire la libertatea de exprimare nr.64 din 23.04.2010:

- art. 3: „Orice persoană are dreptul la libertatea de exprimare. Acest drept cuprinde libertatea de a căuta, de a primi și de a comunica fapte și idei. Libertatea de exprimare protejează atât conținutul, cât și forma informației exprimate, inclusiv a informației care ofensează, șochează sau deranjează”.

- art. 4: „Statul garantează libertatea de exprimare a mass-mediei. Nimeni nu poate interzice sau împiedica mass-media să răspândească informații de interes public decât în condițiile legii. Mass-media are sarcina de a informa publicul asupra problemelor de interes public și de a efectua, în conformitate cu responsabilitățile sale, investigații jurnalistice în probleme de interes public. Pe lângă garanțiile prevăzute la art. 3, libertatea de exprimare a mass-mediei admite și un anumit grad de exagerare sau chiar provocare, cu condiția să nu se denatureze esența faptelor.

- art. 5: „Independența editorială a mass-mediei este recunoscută și garantată de lege. Cenzura este interzisă. Se interzice ingerința în activitatea editorială a mass-mediei, cu excepția cazurilor prevăzute de lege. În cazul în care ingerința este prevăzută de lege, ea urmează a fi interpretată limitativ. Nu se admite crearea de autorități publice pentru controlul prealabil al informației care urmează a fi răspândită de mass-media. Nu constituie cenzura obligația impusă de instanța de judecată prin hotărâre definitivă de a răspândi sau de a nu răspândi o informație, precum și obligația impusă prin lege de a răspândi o anumită informație. Cenzura în mass-media publică, precum și împiedicarea ilegală intenționată a activității mass-mediei, atrage răspundere penală”.

- art. 6: „Orice persoană are libertatea de a primi informații de interes public prin intermediul mass-mediei.”

- art. 7: „Nimeni nu poate fi tras la răspundere pentru stilul umoristic și satiric dacă prin folosirea acestuia nu se induce în eroare publicul în privința faptelor.”

- art. 9: „Orice persoană are dreptul de a critica statul și autoritățile publice și persoanele care exercită funcții publice. Persoanele care exercită funcții publice pot fi supuse criticii, iar acțiunile lor verificării din partea mass-mediei, în ceea ce privește modul în care și-au executat sau exercită atribuțiile în măsura în care acest lucru este necesar pentru a asigura transparența și exercitarea responsabilă a atribuțiilor lor.”

Mai mult, toate alegațiile și enunțurile expuse de jurnaliști și invitații lor în emisiunile vizate se bazează pe fapte concrete, iar judecățile de valoare reproduse de acesta, sunt fundamentate suficient, împrăjări în care nu poate fi vorba despre depășirea limitelor de exprimare! Cu această ocazie reamintim CA că, în sensul art. 10 din CEDO, art.32 din Constituția RM și art.9 din Legea cu privire la libertatea de exprimare, persoanele particulare se bucură de un drept larg de a critica liderii

politici, oficialitățile, guvernele și instituțiile statale și ele pot fi pedepsite în ordin civil sau penal în cazul în care criticile lor sunt false din punct de vedere factologic sau sunt excesiv de ofensatoare. Limitele criticii acceptabile în adresa personalităților publice sau a organismelor guvernamentale sunt mai largi decât ale celei în adresa persoanelor particulare, și, în general, sunt mai largi atunci când sunt criticate persoane nominalizate. Consiliul trebuie să țină cont de faptul că, în conformitate cu art.3 și 4 din Declarația despre libertatea disputelor politice în mass-media, adoptată la 12.02.2004 la întrunirea a 872-a a Comitetului de Miniștri al Consiliului European, precum și cu regulile minime referitor la răspunderea presei, a televiziunii, radioului și altor mijloace de informare în masă, adoptate la cea de a II-a Conferință a judecătorilor cu tematica „Justiția și mass-media”, desfășurată la Cracovia în perioada 25-26 aprilie 2005, personalitățile politice, care stăruie să-și impună opinia politică, prin însăși acest fapt își exprimă acordul de a fi supuși aprecierilor publice și criticii în mass-media. Politicienii în mod inevitabil și conștient trebuie să accepte verificarea strictă a fiecărui cuvânt și faptă, atât din partea jurnaliștilor, cât și a marelui public, și, în consecință, trebuie să dovedească un grad mai mare de toleranță. Cerințele lor de a fi protejați prin prisma art. 10 al Convenției și art.7, 10 și 11 din Legea cu privire la libertatea de exprimare, trebuie cântărite cu interesele dezbaterii libere a chestiunilor politice (cazul Lingens c. Austriei, hotărârea din 08 iulie 1986). Limitarea în libertatea de exprimare a unui jurnalist în contextul dezbaterii unei probleme de interes public în privința unui politician, îndeosebi de rang înalt, constituie o încălcare a art.10 din Convenția Europeană pentru Drepturile Omului (Hotărârea din 12.02.2008, cauza Flux nr.4 c. Moldovei). În aceste circumstanțe reiterăm că atestăm lipsa vreunei încălcări a cadrului legal în vigoare dar și că activitatea jurnalistului este protejată de norme legale naționale și internaționale clare, ce fac imposibilă atragerea la vreo răspundere juridică a postului, circumstanțe în care solicităm luarea de act de constatările Raportului, cu încetarea procedurii administrative pe motivul lipsei faptelor de încălcare a legislației. În același timp, prin decizia Consiliului Audiovizualului nr.341 din 27 octombrie 2023, postul Jurnal TV a fost sancționat în baza art.90 alin. (2) Cod electoral, iar actul administrativ indicat a fost contestat în instanța de judecată competentă - Curtea de Apel Chișinău. În cadrul aceluia proces de judecată a fost ridicată excepția de neconstituționalitate a unor sintagme din art.90 alin. (2) Cod electoral, încălcarea cărora se invocă și în prezenta procedură, iar instanța a admis cererea și a sesizat Curtea Constituțională prin încheierea din 31 octombrie 2023, copia se anexează. În asemenea mod, asupra prezentei proceduri administrative au incidență deplină prevederile art.81 Cod administrativ-suspendarea procedurii administrative, împrejurări în care solicităm suspendarea procedurii administrative de examinare a raportului de control, ca urmare a Deciziei nr.335 din 20 octombrie 2023, în partea chestiuni ce ține de posibila aplicare a art.90 alin. (2) Cod electoral, pentru perioada de după ce asupra constituționalității unor prevederi din art.90 alin. (2) Cod electoral se va pronunța Curtea Constituțională.”

Prin scrisoarea nr. 02-10/623 din 14.11.2023, IP Compania „Teleradio-Moldova” (TRM) a comunicat CA, următoarele: „exprimă dezacordul în privința constatărilor Direcției control servicii media audiovizuale, menționate la capitolele II și III, reieșind din următoarele considerente:

- considerăm începutul campaniei electorale pentru al doilea tur de alegeri din data de 8 noiembrie, data intrării în vigoare a hotărârii CEC cu privire la data desfășurării turului al doilea de scrutin pentru alegerea primarilor în unele circumscripții electorale municipale, orașenești, sătești (comunale). Din aceste considerente rubrica „Electorală 2023” a fost inclusă în emisiunea „Mesager” din data de 8 noiembrie.

- referindu-ne subiectele difuzate fără a indica sursa de proveniență a înregistrărilor și a menționii „Arhivă”, reiterăm că furnizorul public de servicii media audiovizuale are încheiat un contract cu o agenție internațională de presă, care ne furnizează materiale utilizate în procesul realizării subiectelor difuzate în cadrul buletinelor de știri. Conform prevederilor contractuale, materialele respective sunt oferite TRM pentru utilizare editorială și nu ca produs finit. Astfel, materialele furnizate de agenția de presă constituie surse ale redacției de știri din cadrul TRM, care sunt editate și ulterior difuzate în cadrul buletinelor de știri. Menționăm că acordul respectiv conține clauză de confidențialitate, prin urare divulgarea conținutului acestuia poate avea loc doar cu consimțământul

scris al celelalte părți. De asemenea vă informăm că IP Compania „Teleradio-Moldova” este membru al Uniunii Europene pentru Radio și Televiziune (UERT) cu drepturi de a face schimb de materiale video cu membrii UERT și de a le redacta în scopul realizării subiectelor difuzate în cadrul buletinelor de știri. Prin urmare, în scopul realizării subiectelor care sunt difuzate în buletinele de știri, IP Compania „Teleradio-Moldova” deține dreptul de utilizare/redactare a materialelor obținute în temeiul contractului nominalizat și în baza calității de membru UERT.

În acest context, rezultă că subiectele menționate la capitolul III. Asigurarea informării corecte, din Raportul de control, au fost redactate și constituie sursa redacției de știri a IP Compania „Teleradio-Moldova”, iar constatările privind încălcarea prevederilor art. 13, alin. (5), lit. e) și alin. (14) din Codul serviciilor media audiovizuale sunt nefondate.”

Prin scrisoarea nr. 63 din 16.11.2023, A.O. „Media Alternativă” a comunicat către CA următoarele: „A.O. „Media Alternativă” deținătoarea licenței postului TV8, a aluat act de rezultatele raportului de monitorizare pentru perioada 06-12 noiembrie 2023 și vă comunică următoarele:

În raport se menționează despre faptul că, postul „TV8” a difuzat programe audiovizuale de informare electorală făcându-se trimitere la emisiunile „Новая неделя”, „FREEDOM”, „АЛТЕРНАТИВА” și „Cutia Neagră”. În acest sens menționăm că, acestea nu sunt emisiuni de informare electorală, or Codul Electoral stipulează faptul că: „b) emisiunile de informare electorală – emisiunile, organizate la inițiativa furnizorului de servicii media, în care grupurile de inițiativă, concurenții electorali (candidații în alegeri), participanții la referendum sau reprezentanții acestora pot prezenta programele politice și în care pot fi discutate diverse probleme de interes public.”

În același timp, în emisiunile „Новая неделя”, „FREEDOM”, „АЛТЕРНАТИВА” și „Cutia Neagră” nu s-a abordat subiectul turului 2 al alegerilor. În emisiunea „Cutia Neagră”, invitat fiind Ministrul Muncii și Protecției Sociale.

Cu referire la emisiunea „Freedom” cu Dorin Galben, turul 2 al alegerilor a fost reflectat din perspectiva excluderii din cursa electorală a doamnei Arina Corșicova. În acea seară decizia fiind anunțată de către CEC Balți. În timpul discuțiilor, unii invitați prezenți în platou au menționat numele lui Alexandru Petkov(PPN), iar prezentatorul a vociferat numele lui Maxim Moroșan (PSRM). Menționez că, cele 2 nume au fost menționate, campania electorală pentru concurenții electorali pentru cel de-al 2-lea tur încă nu începuse, în cazul lui Moroșan, statutului acestuia ca și candidat pentru turul 2, încă nefiind confirmat.

În aceeași ordine de idei, subliniem faptul că invitații în platou s-au expus doar asupra deciziei CEC Balți și nu asupra performanței sau șansele candidaților în turul 2.

Totodată, considerăm important să evidențiem și faptul că, direcția a fost dusă în eroare și despre modalitatea de reflectare a concurenților electorali până la anunțarea de către CEC a turului 2. Pe de o parte, în decizia CA nr. 305 din 29 septembrie 2023 a fost stipulat ca monitorizarea va fi realizată pentru perioada 02 octombrie - 05 noiembrie. Iar în decizia nr. 335 din 20 octombrie, perioada de monitorizare nu a fost indicată. Fapt care ne-a făcut să credem că CA urmează să dispună monitorizarea după anunțarea turului 2 de către CEC. Fiind creată o confuzie. Pe de o parte: scrutinul electoral s-a încheiat, iar turul 2 încă nu a fost anunțat de către Comisia Electorală Centrală. Emisiunea „FREEDOM” la care se face trimitere în raport, fiind realizată anume în această perioadă de timp.

Cu referire la lipsa sursei de imagine:

- Fotografia cu cetățeanul azer care a fugit din aeroport. Pe text se menționează „potrivit politiei”. Prin urmare, publicul nu a fost dus în eroare.

07.11.2023

19:04:39, 19:05:24, 19:06:10 Toate secvențele menționate în raport se referă la o știre: Titlul: „Vor primi în scurt timp banii”, imaginile menționate în raport sunt autospeciale agricole, grau etc. sunt imagini personale. În același material, la celelate imagini cu declarația dir. Adj. AIPA este indicat (facebook/privesc.eu).

08.11.2023 - Este vorba despre o scurtă secvență cu imagini din Fâșia Gaza. Anterior, la ședințele precedente am mai menționat despre faptul că avem abonamente cu agenții internaționale de știri care ne permit folosirea imaginilor conform prevederilor contractuale.

11.11.2023

Cu prima știre menționată în raport: primele patru time-coduri indicate „Rușii au lansat 31 de drone” a fost o problemă tehnică, o parte din surse aplicate nu s-au plasat. A fost doar o eroare tehnică. Partenerii de la care am preluat imaginile nu au avut obiecții/reclamații.

La știrea: 19:29:07 și 19:29:53 este vorba despre aceeași știre despre copilul din Ucraina, care a suferit 31 de operații, iar acum a revenit pe ringul de dans. Pe tot parcursul știrilor apar mai multe surse (meduzapro, câteva canale de youtube), doar în cazul a câteva imagini de câteva secunde a fost omisă sursa video, neintenționat.

12.11.2023

Sunt imaginile de la aceeași știre despre agricultori „Vor primi în scurt timp banii”, imaginile aparțin redacției.”

În ședința publică a CA din 17 noiembrie 2023, ca urmare a examinării rezultatelor controlului cu privire la respectarea prevederilor CSMA și ale Codului electoral în cadrul reflectării alegerilor locale generale din turul II de către serviciile media audiovizuale, membrii CA au considerat pasibili de sancționare pentru încălcările depistate furnizorii de servicii media ÎCS „REFORMA ART” SRL, „VOCEA MEDIA” SRL, „COTIDIAN” SA și „SELECTCANAL – TV” SRL, stabilindu-le amenzi în mărime minimă.

În privința ÎCS „REFORMA ART” SRL și „COTIDIAN” SA, membrii CA au decis aplicarea sancțiunii pentru încălcarea art. 90 alin. (2) din Codul electoral, deoarece în cadrul difuzării unor emisiuni, care nu au fost incluse în declarațiile privind politica editorială pentru reflectarea alegerilor locale din 05 noiembrie 2023, depuse de furnizori, au participat concurenți electorali pentru funcții de primari care vor concura în turul II al alegerilor locale generale. În cazul celorlalți furnizori de servicii media concurenții au fost doar menționați, fără un context negativ sau pozitiv.

Totodată, suplimentar încălcărilor argumentate în raportul de control, membrii CA au constatat încălcarea de către „COTIDIAN” SA, fondatoarea serviciului media audiovizual de televiziune „TVC 21”, a prevederilor art. 13 alin. (5) lit. a) din CSMA în știrea „Liderul partidului de opoziție „Renaștere”, în arest”, deoarece A. Nesterovschi nu este liderul Partidului „Renaștere”.

În temeiul prevederilor Codului serviciilor media audiovizuale al Republicii Moldova nr. 174/2018, ale Codului electoral nr. 325/2022 și ale Regulamentului privind reflectarea alegerilor de către instituțiile mass-media, aprobat prin Hotărârea Comisiei Electorale Centrale nr. 1137/2023,

Consiliul Audiovizualului al Republicii Moldova DECIDE:

1. Se ia act de rezultatele controlului serviciilor media audiovizuale de televiziune: „Moldova 1”, „Cinema 1”, „Jurnal TV”, „Exclusiv TV”, „TVR Moldova”, „PRO TV Chișinău”, „Vocea Basarabiei TV”, „TV8”, „R Live TV”, „TVC 21”, „Găgăuzia TV”, „Canal Regional” și „N4” și se aprobă Raportul de monitorizare privind reflectarea turului II al alegerilor locale generale din 19 noiembrie 2023, pentru perioada 06-12 noiembrie 2023 (se anexează).

2. Raportul de monitorizare privind reflectarea turului II al alegerilor locale generale din 19 noiembrie 2023 se remite Comisiei Electorale Centrale și se publică pe pagina web oficială a Consiliului Audiovizualului și pe paginile web ale furnizorilor de servicii media, cel târziu la data de 18 noiembrie 2023, conform prevederilor art. 90 alin. (16) din Codul electoral.

3. Se sancționează cu amendă în mărime de 25 000 de lei furnizorul de servicii media audiovizuale ÎCS „REFORMA ART” SRL, fondatoarea serviciului media audiovizual de televiziune „**Jurnal TV**”, pentru încălcarea repetată a prevederilor art. 90 alin. (2) din Codul electoral, în conformitate cu art. 84 alin. (8) din Codul serviciilor media audiovizuale Republicii Moldova nr. 174/2018.

4. Se sancționează cu amendă în mărime de 5 000 de lei furnizorul de servicii media audiovizuale „VOCEA MEDIA” SRL, fondatoarea serviciului media audiovizual de televiziune „**Vocea Basarabiei TV**”, pentru încălcarea repetată a prevederilor art. art. 13 alin. (6) lit. a) din Codul serviciilor media audiovizuale al Republicii Moldova nr. 174/2018, în conformitate cu art. 84 alin. (5) lit. k) din Cod.

5. Se sancționează cu amendă în mărime de 10 000 de lei furnizorul de servicii media audiovizuale „COTIDIAN” SA, fondatoarea serviciului media audiovizual de televiziune „TVC 21”, pentru nerespectarea prevederilor art. 90 alin. (2) din Codul electoral nr. 325/2022, în conformitate cu art. 84 alin. (6) lit. e) din Codul serviciilor media audiovizuale al Republicii Moldova nr. 174/2018.
6. Se sancționează cu amendă în mărime de 5 000 de lei furnizorul de servicii media audiovizuale „COTIDIAN” SA, fondatoarea serviciului media audiovizual de televiziune „TVC 21”, pentru încălcarea repetată a prevederilor art. 13 alin. (1) lit. b) din Codul serviciilor media audiovizuale al Republicii Moldova nr. 174/2018, în conformitate cu art. 84 alin. (5) lit. k) din Cod.
7. Se sancționează cu amendă în mărime de 5 000 de lei furnizorul de servicii media audiovizuale „COTIDIAN” SA, fondatoarea serviciului media audiovizual de televiziune „TVC 21”, pentru încălcarea repetată a prevederilor art. 13 alin. (5) lit. a) din Codul serviciilor media audiovizuale al Republicii Moldova nr. 174/2018, în conformitate cu art. 84 alin. (5) lit. k) din Cod.
8. Se sancționează cu amendă în mărime de 5 000 de lei furnizorul de servicii media audiovizuale „COTIDIAN” SA, fondatoarea serviciului media audiovizual de televiziune „TVC 21”, pentru încălcarea repetată a prevederilor art. 13 alin. (5) lit. e) din Codul serviciilor media audiovizuale al Republicii Moldova nr. 174/2018, în conformitate cu art. 84 alin. (5) lit. k) din Cod.
9. Se sancționează cu avertizare publică, furnizorul de servicii media audiovizuale „SELECTCANAL – TV” SRL, fondatoarea serviciului media audiovizual de televiziune „N4”, pentru încălcarea prevederilor art. 13 alin. (6) lit. a) din Codul serviciilor media audiovizuale al Republicii Moldova nr. 174/2018, în conformitate cu art. 84 alin. (3) lit. a) din Cod.
10. În conformitate cu prevederile art. 84 alin. (11) și (12) din Codul serviciilor media audiovizuale al Republicii Moldova nr. 174/2018, furnizorii de servicii media ÎCS „REFORMA ART” SRL, „VOCEA MEDIA” SRL, „COTIDIAN” SA și „SELECTCANAL-TV” SRL sunt obligați să difuzeze textele sancțiunii în următoarele 48 de ore de la data adoptării deciziei privind aplicarea sancțiunii, sonor și/sau vizual, de cel puțin 3 ori, în orele de maximă audiență, din care o dată în principalul program audiovizual de știri, în cazul serviciilor media audiovizuale generaliste și/sau de știri:

Consiliul Audiovizualului a sancționat cu amendă în mărime de 25 000 de lei serviciul media audiovizual de televiziune „Jurnal TV”, pentru încălcarea repetată a prevederilor art. 90 alin. (2) din Codul electoral: „În serviciile media audiovizuale, grupurile de inițiativă, concurenții electorali (candidații în alegeri), participanții la referendum, reprezentanții și persoanele de încredere ale acestora nu pot avea intervenții directe sau indirecte și nu pot fi vizați de terți în alte programe audiovizuale decât cele cu caracter electoral, stabilite expres în declarațiile politicilor editoriale ale furnizorilor de servicii media. Programele cu caracter electoral se consideră: programele de știri și actualități, emisiuni de informare electorală, emisiuni de promovare electorală, dezbateri electorale, programe de publicitate electorală.”

Consiliul Audiovizualului a sancționat cu amendă în mărime de 5 000 de lei serviciul media audiovizual de televiziune „Vocea Basarabiei TV”, pentru încălcarea prevederilor art. 13 alin. (6) lit. a) din Codul serviciilor media audiovizuale 178/2018, care stipulează: „În cadrul programelor audiovizuale de știri și de dezbateri, de informare în probleme de interes public, de natură politică, economică, socială sau culturală trebuie să fie respectate următoarele cerințe: a) asigurarea imparțialității, echilibrului și favorizarea liberei formări a opiniilor, prin prezentarea principalelor puncte de vedere aflate în opoziție, în perioada în care problemele sunt în dezbateri publică.”

Consiliul Audiovizualului a sancționat cu amendă în mărime de 5 000 mii de lei serviciul media audiovizual de televiziune „TVC 21”, pentru încălcarea prevederilor art. 13 alin. (1) lit. b) din CSMA care stipulează: „În virtutea dreptului fundamental la informare, furnizorii de servicii media trebuie să respecte următoarele exigențe: b) să informeze cu privire la un fapt sau un eveniment corect, iar informația să fie verificată și prezentată în mod imparțial și cu bună-credință.”

Consiliul Audiovizualului a sancționat cu amendă în mărime de 5 000 mii de lei serviciul media audiovizual de televiziune „TVC 21”, pentru încălcarea prevederilor art. 13 alin. (5) lit. a) din CSMA

care stipulează: „În programele audiovizuale de știri și de dezbateri trebuie să fie respectate următoarele reguli: a) rigoare și acuratețe în redactarea și prezentarea știrilor.”

Consiliul Audiovizualului a sancționat cu amendă în mărime de 5 000 mii de lei serviciul media audiovizual de televiziune „TVC 21”, pentru încălcarea prevederilor art. 13 alin. (5) lit. e) din CSMA care stipulează: „În programele audiovizuale de știri și de dezbateri trebuie să fie respectate următoarele regulile) în cazul prezentării înregistrărilor provenite din alte surse decât cele ale redacției, să se precizeze acest lucru.”

Consiliul Audiovizualului a sancționat cu amendă în mărime de 10 000 de lei serviciul media audiovizual de televiziune „TVC 21”, pentru încălcarea prevederilor art. 90 alin. (2) din Codul electoral nr. 325/2022 care stipulează: „În serviciile media audiovizuale, grupurile de inițiativă, concurenții electorali (candidații în alegeri), participanții la referendum, reprezentanții și persoanele de încredere ale acestora nu pot avea intervenții directe sau indirecte și nu pot fi vizați de terți în alte programe audiovizuale decât cele cu caracter electoral, stabilite expres în declarațiile politicilor editoriale ale furnizorilor de servicii media.”

Consiliul Audiovizualului a sancționat cu avertizare publică serviciul media audiovizual de televiziune „N4”, pentru încălcarea prevederilor art. 13 alin. (6) lit. a) din Codul serviciilor media audiovizuale 178/2018, care stipulează: „În cadrul programelor audiovizuale de știri și de dezbateri, de informare în probleme de interes public, de natură politică, economică, socială sau culturală trebuie să fie respectate următoarele cerințe: a) asigurarea imparțialității, echilibrului și favorizarea liberei formări a opiniilor, prin prezentarea principalelor puncte de vedere aflate în opoziție, în perioada în care problemele sânt în dezbateri publică.”

11. Furnizorii de servicii media ÎCS „REFORMA ART” SRL, „VOCEA MEDIA” SRL, „COTIDIAN” SA și „SELECTCANAL-TV” SRL vor prezenta, în termen de 5 zile de la aducerea la cunoștință a prezentei decizii, un raport despre executarea prevederilor art. 84 alin. (11) și (12) din Codul serviciilor media audiovizuale al Republicii Moldova nr. 174/2018, care va include data și ora difuzării textului sancțiunii.

12. Furnizorii de servicii media ÎCS „REFORMA ART” SRL, „VOCEA MEDIA” SRL, „COTIDIAN” SA și „SELECTCANAL-TV” SRL vor prezenta dovada achitării amenzilor în termen de 30 de zile de la aducerea la cunoștință a prezentei decizii.

13. Datele bancare pentru achitarea amenzii: Cod fiscal: 1006601000037

Beneficiar: Ministerul Finanțelor – Trezoreria de Stat

Adresa băncii: mun. Chișinău, str. Constantin Tănase nr. 7

Codul IBAN: MDXXTRGAAA143111LLLL0000

„XX” – codul de control, care se formează conform Anexei nr. 4 la Hotărârea Consiliului de administrație al Băncii Naționale a Moldovei nr. 157/2013 (cod numeric);

„LLLL” – cod ce descifrează codul localității conform CUATM (cod numeric).

14. Prezenta decizie poate fi contestată în ordine de contencios administrativ la Curtea de Apel Chișinău (mun. Chișinău, str. Teilor nr. 4), în termen de 3 zile, care se calculează începând cu ziua următoare zilei în care a fost adoptată prezenta decizie, fără a fi necesară depunerea unei cereri prealabile.

15. Controlul asupra executării prezentei decizii se pune în sarcina Direcției control servicii media audiovizuale.

16. Prezenta decizie intră în vigoare la data adoptării și se publică pe pagina web oficială a Consiliului Audiovizualului.

VICEPREȘEDINTĂ

Ana GONȚA